

תלמוד בבלי - מעילה - רש"י

• פרק ראשון - קדשי קדשים • פרק שני - חטאת העוף • פרק שלישי - ולד חטאת • פרק רביעי -
קדשי מזבח • פרק חמישי - הנהנה מן ההקדש • פרק שישי - השליח שעשה

פרק ראשון - קדשי קדשים

ב. ב. ג. ג. ד. ד. ה. ה. ו. ו. ז. ז. ח. ח.

פרק שני - חטאת העוף

ח. ט. ט. י. י.

פרק שלישי - ולד חטאת

יא. יא. יב. יב. יג. יג. יד. יד.

פרק רביעי - קדשי מזבח

טו. טו. טז. טז. יז. יז. יח. יח.

פרק חמישי - הנהנה מן ההקדש

יח. יט. יט. כ. כ.

פרק שישי - השליח שעשה

כ. כא. כא. כב. כב.

מתני' קדשי קדשים ששחטן בדרום. אע"ג דדינן לישחט בצפון לא יצאו מקדושתן לגבי מעילה שהנהנה מהן שוה פרוטה מעל כיצד שחטן וכו' דלא תימא שחטן בדרום וקיבל דמן בצפון דהא הוי עיקר עבודה דמקבלה ואילך מצות כהונה ומקבלה ואילך הוי בצפון אלא אפילו שחטן בצפון וקיבל דמן בדרום אף על גב דקבלה דהיינו עיקר עבודה היא בדרום שלא כדינן אפילו הכי מועלין בהן: **וכן אם שחט ביום וזרק דמן בלילה.** אע"ג דלילה לאו זמן הקרבה היא מועלין בהן: **וכן אם שחט בלילה וזרק ביום.** והאי כל דכן הוא דמועלין בהן דהא זריקה דהיא עיקר עבודה הוית ביום וזו ואין צריך לומר זו קתני: **או ששחטן בצפון.** ביום וחישב עליהן לאוכלן חוץ לזמנן דהיינו פיגול ויש בו כרת: **או חוץ למקומן.** דהיינו פיגול ואין בו כרת אפי"ה מועלין בהן ותרוייהו פיגול דחוץ לזמנו ופיגול דחוץ למקומו מחד קרא נפקי (זבחים דף כח.) מואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו וגו' דאיתקש חוץ למקומו לחוץ לזמנו וקרי ליה פיגול אבל לא הוי פיגול גמור דליחייב עליה כרת: **כלל אמר רבי יהושע כל שהיתה לה שעה היתר לכהנים.** ושוב נפסלה מהם: **שלנה.** הבשר לאחר זריקה או שנטמאת או שיצאת חוץ לקלעים לאחר זריקה דאף על גב דהשתא אינה ראויה לכהנים הואיל והיתה לה שעת הכושר קודם שנפסלה: **אין מועלין בה.** דלא קרינא בה מקדשי ה' (ויקרא ה) הואיל וכבר היתה ראויה לכהנים: **ושקבלו פסולין וזרקו את דמה.** בטמאין מיירי ובקרבנות יחיד דלא הותרה בהן טומאה: **ואיזו היא שהיתה לה שעת היתר לכהנים שלנה ושינטמאת.** דהואיל ושחיטה וזריקה הוו כראוי דהיתה ראויה לכהנים אע"ג דשוב נפסלה בלינה או ביוצא דהשתא לית בה היתר לכהנים אין מועלין בה: **ואי זו היא שלא היתה לה כו' שנשחטה חוץ לזמנה וכו'.** וה"ה לכל הני דתנא ברישא שחטה בדרום או בלילה שלא היה להן שעת היתר לכהנים והיינו טעמא דנקיט הני תרין דחוץ לזמנו וחוץ למקומו טפי מכל הני דתנא ברישא דמועלין בהן דהני תרי איתקוש

אהדדי ומחד קרא נפקי במס' זבחים (דף כח.) מואם האכל יאכל וגו':
ושקבלו פסולין. בעלי מומין וה"ה נמי דתני ברישא להא: **גמ' ס"ד**
אמינא הואיל ואמר עולא. לקמן בפרק ולד חטאת (דף יב.) קדשים שמתו
יצאו מידי מעילה דבר תורה אבל מדרבנן אית בהו מעילה כדאיתא
לקמן: **כמאן דחנקינן דמו.** וליהו כקדשים שמתו דיצאו מידי מעילה
דלא חזו לא לגבוה ולא להדיוט דאין פודין את הקדשים להאכילן
לכלבים קמ"ל דלא: **קדשים שמתו וכו'.** אבל ראוי הוא לקדשים קלים
כדתנן באיזהו מקומן (זבחים דף נה.) קדשים קלים שחיתתן בכ"מ
בעזרה: **למה לי למיתני כל הני.** דתני במתניתין דמועלין בהן ליתני חדא
מינייהו ואע"ג דלא נעשית כמצותו מועלין בו וממילא ידענא דה"ה לכל
הני: **דקבלה בדרום היא.** דהיא עיקר עבודה: **משום דיממא זמן הקרבה**
הוא. ה"ג אבל שחט בלילה וזרק ביום ובלילה לאו זמן הקרבה הוא והאי
דשחט בלילה אימא וכו': **ואי תנא שחטה בלילה וכו'.** אבל שחט ביום
וזרק בלילה וה"ה אם שחט בלילה וזרק בלילה דזריקה דעיקר עבודה
היא הויא בלילה: **אימא כמאן דחנקינן דמי קא משמע לן.** דמועלין
דלילה לאו מחוסר זמן הוא והאי בעל הש"ס דייק ממתניתין ולא ס"ל
דזו ואצ"ל זו קתני: **חוץ לזמנו וחוץ למקומו למאי חזו.** כלומר כל הני
דתני במתניתין בדין הוא דמועלין בהן דהאי דשחטן בדרום ראוי
לקדשים קלים כדאמרינן לעיל ושחט בלילה נמי או זרק בלילה דין הוא
דמועלין בהן דלילה לאו מחוסר זמן הוא אלא שחט על מנת להקטיר

דף ב - ב

חוץ לזמנו או חוץ למקומו למאי חזיא. הא שחיטה דמועלין בה הא פגול
הוי ולא חזו לא אימורין [לגבוה] ולא בשר לכהנים ולא הוו קדשים ראויין
כלל ואמאי מועלין בהן: **ומשני הואיל ומרצין לפיגולן.** כלומר הואיל
והאי שחיטת פיגול חשיבא כולי האי דלעולם לא מיקבע בפיגול לחייבו
כרת עד שיקרבו כל מתירין שיזרק הדם כדאמרינן במס' זבחים (דף כח.):
פגול הוא לא ירצה ואמרינן כהרצאת כשר דכתיב ביה ירצה לכפר כך
הרצאת פסול דפיגול מה הרצאת כשר לא הורצה עד שיקרבו כל מתיריו
לשמו כך הרצאת פסול לא נקבע פסול פיגול לחייבו כרת עד שיקרבו כל
מתיריו לשם פיגול והיינו מרצין שמרצה (לצורך) הזריקה למקבעיה

בפיגול וכיון דהא זריקה חשובה כל כך דצריכה מרצין לפיגול אכתי לא יצאת מקדושתה ומועלין בה: **איבעיא להו**: הני דתני במתניי דשינה בהן כגון ששחט בדרום או שקבל דמן בדרום כו': **אם עלו למזבח מהו שירדו**. צריך להורידן או לא: **אליבא דר' יהודה**. דאמר התם בפרק המזבח מקדש (דף פד.) זאת היא העולה הרי אלו מיעוטים פרט לשנשפך דמה ושלנה ושיצאה (וניתנין למעלה שנתנן למטה או הניתנין למטה שנתנן למעלה) שאם עלו ירדו כולי עלמא לא פליגי דהני נמי אם עלו ירדו: **כי פליגי אליבא דר"ש**. דפליג עליה דרבי יהודה ואמר זאת תורת העולה ריבה תורה אחת לכל העולים שאם עלו לא ירדו: **רב יוסף כר"ש**. דכי היכי דאמר ר"ש הניתנין למטה שנתנן למעלה וכו' דהיינו שינוי מקום מתן דמים שאם עלו לא ירדו ה"ה נמי היכא דשני במקום שחיטה ששחטן בדרום שאם עלו לא ירדו: **רבה אמר לך עד כאן לא קאמר ר"ש**. התם אם עלו לא ירדו: **אלא בניתנין למטה וכו'**. כלומר דלא אמר דלא ירדו אלא באותו שינוי מקום דמתן דמים הואיל ושחיטה וקבלה הוי בצפון: **אבל הכא וכו'**. ואם עלו ירדו: **בשלמא לרב יוסף**. דאמר אם עלו לא ירדו הואיל ולא ירדו מקדושתן מש"ה מועלין בהן: **אלא לרבה**. דאמר דאם עלו ירדו דיצאו מקדושתן קשיא דאמאי מועלין בהן: **מאי מועלין מדרבנן**. אבל מדאורייתא לית בהו קדושה ואם עלו ירדו: **מעילה דרבנן**. משלם קרן ולא חומש משום דחומש מפני איל אשם מייתי ליה ובדרבנן ליכא קרבן דהוי כמביא חולין לעזרה הילכך לא מייתי נמי חומש אבל במעילה דאורייתא מייתי קרן וחומש ואשם מעילה: **דבר תורה**. מדקאמר דבר תורה אלמא מדאורייתא לית בהו מעילה אלא מדרבנן ה"נ לרבה מאי מועלין מדרבנן: **לימא לרבה תנינא להא דעולא א"ר יוחנן**. דמתניתין נמי שמעינן לה מי לא אמרינן דקדשי קדשים ששחטן בדרום כמאן דחנקינן דמו והווי כקדשים שמתו וקתני מועלין בהן ואמרינן מאי מועלין מדרבנן דמדאורייתא לית בהו מעילה דקאמרינן אם עלו ירדו דכקדשים שמתו דמו אם כן היינו דעולא ומאי קמ"ל הא דעולא: **ומשני**. אע"ג דתנינן ליה במתניתין: **אצטריך הא דעולא**. דסד"א הכא במתניתין דקדשי קדשים ששחטן בדרום לא בדילי אינשי מינייהו משום דאע"ג ששינה בהן מ"מ בכשרות נשחטו ולא בדילי מינייהו אינשי להכי מועלין בהן אי לרב יוסף מדאורייתא אי לרבה מדרבנן: **אבל קדשים שמתו**. דנבלות נינהו ומאיסי ובדילי מינייהו אינשי אימא אפילו מדרבנן לית בהו מעילה דהא בדילי מינייהו: **קמ"ל**. יצאו מידי מעילה דבר תורה אבל מדרבנן אית בהו מעילה בקדשים שמתו: **ואכתי מאי קמ"ל דעולא אי משום דמתו נמי תנינא**. דאין מועלין בהן דתנן לקמן בפי הנהנה ש"פ מן

ההקדש (דף יח.): הנהנה מן החטאת. בעלת מום: כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום. עד שיחסר ממנו דכיון דקדושת דמים היא לא מעל עד שיחסר מדמיה כגון שתלש מן הצמר או שחרש בה והכחישה דכיון דבעלת מום היא קיימא לדמיה וקיי"ל כל העומד לדמים אין מועלין בו עד שיחסר מדמיו אבל כל שאינו עומד לדמים כגון כוס של זהב של הקדש כיון (שנהנה ממנו) שנהנה בו אע"פ שלא חיסרו מעל וכשהיא מתה דלאו לדמי קיימא דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים כיון שנהנה בשוה פרוטה מעל אף על פי שלא חיסרו והאי מעל מדרבנן הוא דלאחר שמתה ד"ה אין בה מעילה

א

-

ג

דף

מדאורייתא אלא מאי מעל מדרבנן והכא הוא בחטאת מתה דמעל דחמורה קדושתה דלכפרה אתיא אבל בשאר קדשים כגון עולה ואשם ושלמי צבור משום דלאו לכפרה אתו כיון שמתו לית בהו מעילה אפילו מדרבנן וקשה לעולא אמר לך עולא הי"ה דבכל קדשי קדשים ס"ל לתנא נמי דמעל ומ"ש דנקט בחטאת טפי משאר קדשי קדשים דסד"א הואיל ולכפרה אתיא דכשהיא חיה קיימא לחטאת: **ובדילין מינה**. והשתא נמי כשהיא מתה בדילי מינה ולא אצטריך למגזר בה מעילה: **קמ"ל**. תנא דמעל וכ"ש בהנך דלאו לכפרה אתו ואית בהו מעילה הואיל ומחיים לא בדילי מינייהו אינשי כולי האי: **חטאות המתות**. כגון חמשה חטאות המתות: **ומעות ההולכות לים המלח**. הנך שנמצאו לאחר כפרה: **לא נהנין מהן**. מדרבנן דאיסורא איכא: **ולא מועלין**. אפילו מדרבנן דהא ליכא למימר לא מועלין מדאורייתא אבל מועלין מדרבנן דלא מיתריץ למימר הכי דכיון דתנא ליה ברישא לא נהנין מדרבנן דליכא אלא איסורא בעלמא היכי מיתריץ למימר אבל מועלין אלא הכי מיתריץ למימר לא נהנין מדרבנן ולא מועלין נמי מדרבנן דאיסורא בעלמא איכא ולא מעילה וקשה לעולא: **אמרי חטאות המתות**. כיון דלא קיימי להקרבה אלא למיתה בדילי מינייהו אינשי אפילו מחיים וכ"ש לאחר מיתה דמאיסי ולא אתי לאיתהנויי מינייהו הילכך לא איצטריך למיגזר בהו מעילה לאפוקי שאר חטאות דלהקרבה קיימי דלא בדילי מינייהו מחיים איצטריך למגזר בהו מעילה לאחר מיתה: **איתיביה רב יוסף לרבה חדא**

מגו חדא וחדא מגו חדא. כלומר שלא מצא לו קושיא ממשנה אחת עד שדקדק ג' משניות זו מזו וזו מזו והעמיד השלישית בשנוי מקום שחיטה וקתני בה אם עלו לא ירדו ואלו המשניות במסכת זבחים תרי מינייהו הוו בפי חטאת העוף (דף סו : ודף סח :) והשלישית בפרק הסמוך לו והכי קתני התם חטאת העוף שעשה עולת העוף ועולת העוף שעשה כמעשה חטאת העוף וכו' ואוקמינן התם בגמי' דכל הני דתני התם היינו ששינה במקום מליקה ושינוי הזאה וקתני התם וכולן אע"ג ששינה בהן לא חשיבי כנבלה אלא דינן כמליקה ואינן מטמאין בגדים אבית הבליעה ומועלין בהן דלא יצאו מקדושתן חוץ מחטאת העוף שעשה למטה מחוט הסיקרא כמעשה חטאת העוף לשם חטאת דהיינו כמצוותה דמצוותה הוי למטה מחוט הסיקרא דאין מועלין בה שהרי יש לה עכשיו שעת היתר לכהנים ואע"ג דתנא בההיא משנה עצמה עולת העוף שעשה למעלה דהיינו כמצוותה לא תני דאין מועלין בה משום דעולה כליל ואע"פ שנעשית כמצוותה אין בה היתר לכהנים הילכך מועלין בה : **וקתני**. בההיא משנה עצמה כל שהיה פסולו בקדש כגון הני דשינה במליקה והזאה אינו מטמא בגדים אבית הבליעה והיינו חדא מגו חדא כלומר דהכי דייקינן דכי היכי דההיא דקתני וכולן אינן מטמאין בגדים מיירי בשינוי מקום מליקה כדמוקמינן התם אף הא נמי דתני כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים מיירי בשינוי מקום מליקה : **וכל שלא היה פסולו בקדש**. כגון שעבר זמנו או שיבש גפה או נקטעה רגלה דהיינו פסול דשלא בקדש אלא שאירע לה קודם שהוקדשה ונמלקה מטמא בגדים אבית הבליעה : **וקתני**. בפרק הסמוך לו כל שהיה פסולו בקדש אם עלו לא ירדו והיינו אידך וחדא מגו חדא דכי היכי דהאי כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה מיירי בשינוי מקום מליקה דהיינו תחילת עבודה אף האי דקתני נמי כל שהיה פסולו בקדש אם עלו לא ירדו בשנוי מקום מליקה מיירי וקתני אם עלו לא ירדו וכי היכי דבשנוי מקום מליקה לחוד דהיא התחלת עבודה קתני אם עלו לא ירדו הוא הדין במתניתין בשנוי מקום שחיטה לחוד דהיינו התחלת עבודה אם עלו לא ירדו והיינו תיובתא דרבה תיובתא : **והא דפליגי (עלה) רבה ורב יוסף**. בשנוי מקום שחיטה לית ליה לרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר עולת במת יחיד שהכניסה לפנים דהכי תנינן תמן במס' זבחים בפי' בתרא (דף קיב :) מה בין במת יחיד לבמת צבור דהיינו מזבח במת יחיד אינה טעונה צפון ולא תנופה ולא הגשה ולא ריח ניחוח ואינו נפסל ביוצא כו' אם הקדיש בהמה להקריבה עולה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות ונמלך והכניסה לפנים לעזרה להקריבה במזבח :

קלטוה מחיצות. של עזרה לכל דבר דהוי כמי שהוקדשה מתחלה להקריבה למזבח דטעונה צפון וכל דברים הטעונים בקדשי מזבח ונפסלת ביוצא ובדרום ובשאר פסולין הנהוגין בקדשי מזבח: **שנפסלה.** ששחטה להיא עולת במת יחיד לאחר שהכניסה לעזרה בדרום והעלה אותה הכהן לגבי המזבח בשוגג או במזיד מהו שתד מאי לאו מדקמבעיא ליה בהא דתחלתה לאו למזבח מכלל דאיך בעולת פנים סבירא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: לא לעולם לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף אלא חדא מגו חדא עולת במת יחיד מגו עולת פנים מבעיא ליה והכי קמבעיא ליה עד כאן לא קאמר רבה בעולת פנים ששינה בשחיטתה או שיצאתה אם עלתה תרד אלא משום דמחיצה כתקונה פסלה כלומר היכא דמעיקרא כי אקדשה לשם קדושת פנים אקדשה להקריבה בעצמה דהיינו מחיצה כתיקנה התם כי שינה בה משום הכי פסלה אבל עולת במת יחיד הואיל והוקדשה תחילה שלא כתיקנה להקריבה בחוץ כי הכניסה לאחר מכן בפנים ושחטה בדרום או יצאת לא פסלה ואם עלתה לא תרד דהא דאמרינן דנפסלת בדרום או ביוצא היינו כשנכנסה תחילה למחיצת עזרה דהיינו כתיקנה: **או דילמא אפילו לרב יוסף דאמר.** בעולת פנים אי שינה בה אם עלתה לא תרד היינו טעמא דכיון שהקדישה להקריבה במחיצת העזרה דהיינו כתיקונה קלט לה מזבח דאם עלתה לא תרד: אבל עולת במת יחיד שהוקדשה תחלה שלא כתיקנה ואח"כ הכניסה בפנים דהיינו מחיצה שלא כתיקנה ויצאת או נשחטה בדרום אם עלתה תרד דלא קלט מזבח ולא אתאי תחילה למחיצת עזרה כתיקנה: **תיקו.** ומדקמבעיא ליה אליבא דתרוייהו ש"מ דבשינוי מקום שחיטה דעולת פנים נמי לא פשיטא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: **א"ר גידל אמר רב זריקת פיגול.** שחישב (בזריקה) לפגל הזבח ופגל נמי בזריקה והשתא הוקבעה לפיגול שיש בו כרת אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים כלומר דזריקת פיגול אינה חשובה כל כך שתוציא בשר קדשי קדשים מידי מעילה כזריקה כשרה דקיימא לן דמאחר שנזרק הדם כראוי יש בבשר היתר לכהנים ואין מועלין בו אבל הכא כיון דפיגל בזריקה לא יצא הבשר מידי מעילה דהא לא חזי לכהנים: **ואותה זריקה אינה מביאה לידי מעילה.** האימורין של קדשים קלים כזריקה כשרה

כדתנן בסיפא דמתניתין בקדשים קלים לאחר זריקת דמן מועלין באימורין ואין מועלין בבשר דלא חשיבא זריקה כלל לענין מעילה: **וקאמר להא שמעתא**. דרב גידל: **ולחמה חוץ לחומה לא קדש הלחם**. דכתיב על זבח התודה חלות (ויקרא ז) ובעינן על בסמוך: **ואפילו קרמו כולן חוץ מאחת מהן לא קדש הלחם**. דבעינן בשעת זביחה שיהא כל הלחם ראוי: **שחטה חוץ לזמנה**. דחישב עליה בשעת שחיטה לאוכלה חוץ לזמנה או חוץ למקומה [וקס"ד] אע"פ שזרק [במחשבת פיגול] קדש הלחם להכי דמועלין בו אלמא דפיגול מיייתי לידי מעילה בקדשים קלים וקשיא לרב גידל דאמר אינה מביאה לידי מעילה בקדשים קלים: **כי אתא אביי לקמיה דר' אבא**. אמר ליה הא דרב פפא לא קשיא לרב גידל: **א"ל בזריקה**. טעמא דקדש הלחם כשפגל בשחיטה משום דשתק בזריקה דלא פגל בזריקה הילכך לא הוי פיגול גמור בשחיטה לחודה להכי קדש הלחם ומועלין בו אבל הא דאמר רב גידל דאינו מביא לידי מעילה היינו דפיגל בזריקה ממש דהוי פיגול גמור: **אמר ליה רב אשי לרבא והא אמר עולא**. במס' זבחים בפרק בית שמאי (דף מג.) קומץ פיגול שחישב עליו לפגל בשעת קמיצה והעלהו לגבי המזבח כיון שמשלה בו האור פקע פגולו ממנו שאם פקע מיד וירד מעל גבי המזבח יעלה והוא הדין נמי לאיברי פיגול שהעלן לגבי המזבח כיון שמשלה בהן האור פקע פיגולן מהן והאי דנקט קומץ פיגול משום דאי תנא באיברי פיגול לחוד לא הוה אתי קומץ מיניה דס"ד אמינא ה"מ אבר דמיחבר להכי כיון שמשלה בו האור במקצת והוי כמו שמשלה בכולו ופקע פיגולו ממנו אבל קומץ דמיפרת אימא לא קמ"ל ולהכי נקט קומץ דאע"ג דמיפרת פקע פיגולו ממנו וכל שכן גבי אבר פיגול דכיון דמיחבר כי משלה האור במקצתו הוי כנשרף כולו ופקע פיגולו מכל מקום קתני קומץ פיגול דפגל בקמיצה ופיגול דקמיצה הוי כמו פיגול דשחיטה דהכי דקבע פיגול בקמיצה לחודה הכי נמי מיקבע פיגול בשחיטה לחודה אלמא דבשחיטה לחודה הוי פיגול גמור וקתני קדש הלחם שמביאו לידי מעילה אלמא דפיגול מיייתי קדשים לידי מעילה וקשיא לרב גידל: **א"ל**. מהכא לא תיקשי ליה דמאי דקאמר קומץ פיגול לא אמר דבקמיצה לחודה הוי פיגול אלא מאי קומץ פיגול איסורא דמתייא לידי פיגול שהתחיל לפגל בקמיצה דהיינו תחילת פיגול אבל לא הוי פיגול גמור עד דפגל נמי בהקטרה וה"ה לשחיטה הויא תחילת איסור פיגול ולא הוי פיגול גמור שלא פגל אלא בשחיטה לחודה והאי דא"ר גידל אינו מביא לידי מעילה היינו למי שפיגל בזריקה קאמר:

והא. עלה דההיא דקומץ פיגול קתני אם אחרים מביא לידי פיגול כלומר השיריים במחשבה דקמיצה לחודה הוא עצמו הקומץ לא כ"ש ואמרינן התם במסכת זבחים מאי קאמר ה"ק אם (אינו) חשוב בהאי פגול דפגל בקומץ לחוד כפגול גמור דכיון דהעלהו למזבח דפקע פגולו ממנו כשאר פיגולים היאך מביא אחרים השיריים לידי מעילה אלא ודאי פקע פגולו ממנו ומביא השיריים לידי מעילה אלמא דמחשבה דקומץ לחוד הוי פיגול גמור וה"ה במחשבה דשחיטה לחודה וקתני דקדש הלחם דמביא לידי מעילה וקשיא לרב גידל: אמר רב גידל הא נמי דקתני אם אחרים מביא לידי פיגול ה"ק איסורא דמייתא כו'. דלא אמר דבקמיצה לחוד הוי פגול אלא ה"נ דפגל בקמיצה ופגל נמי בהקטרה כדאמרינן לעיל: **האמר אילפא.** בפרק כל הזבחים (דף כט:): **מחלוקת וכו'.** דקאמר רבי יהודה במתני' אם מחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פיגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן (פיגול) [פסול] ואין חייבין עליו כרת דעיקר פיגול דחייבין עליו כרת הוי במחשבת אכילה חוץ לזמנו וחכ"א זה וזה [פסול] ואין חייבין עליו כרת ואמר אילפא מחלוקת וכו' דר' יהודה סבר אם מחשבת הזמן וכו' ורבנן סברי להכי אין בו כרת דעירוב מחשבות הוי חוץ לזמנו וחוץ למקומו בזבח אחד ולהכי אפילו בשתי עבודות פסול ואין בו כרת הואיל ולא הויא כולה במחשבת חוץ לזמנו ולהכי קרי לשני סימנין ב' עבודות משום דקסבר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף וכי שחט סימן אחד עבד פלגא דשחיטה: **אבל בעבודה אחת.** כגון בסימן אחד שחשב בחציו חוץ לזמנו וחציו חוץ למקומו: **דברי הכל עירוב מחשבות הוי.** ואין. בו כרת אבל פסול הוי ומ"מ אשכחן לר' יהודה דאם מחשבת הזמן קדמה בשחיטה לחודה הוי פיגול וא"כ לרבנן אם לא חשב בה אלא חוץ לזמנו לחודה בשחיטה הוי פיגול וחייבין עליו כרת אלמא דבמחשבת שחיטה לחודה הוי וקתני קדש הלחם דפיגול מייתי קדשים קלים לידי מעילה וקשיא לרב גידל: אמר לך רב גידל ה"נ לא אמר דבמחשבת שחיטה לחודה פיגול אלא לכי זריק תיגלי מילתא אי בעבודה אחת עירב המחשבות אי בשתי עבודות דאי חשב בשתי עבודות לכי זרק הדם במחשבת פיגול הוי פיגול לרבי יהודה כדאית ליה ולרבנן כדאית להו ואי בעבודה אחת דברי הכל לא הוי פיגול אבל מ"מ לעולם לא מיקבע בפיגול עד דזריק והתם ה"ט דקדש הלחם דשתק

בזריקה דלא פיגל אלא בשחיטה לחודה אבל אם פיגל בזריקה נמי לא מייתי קדשים קלים לידי מעילה כדרב גידל: **אי הכי**. תיקשי ליה נמי דקאמר דעד דזריק לא הוי פיגול דלטעמיה גבי תודה נמי לא הוי פיגול עד דזריק אם כן קשיא ליה הא מאי קדש הלחם דקאמר לאו לחיוביה במעילה אע"ג דהשתא הוי פיגול גמור דפגל בזריקה אלמא זריקת פיגול מביאה לידי מעילה בקדשים קלים: **לא מאי קדש הלחם ליפסל**. קדש דבעי שריפה דלא הוו כחולין אבל לא למעילה וכדרב גידל: **לימא מסייעא ליה**. לרב גידל: **הפיגול לעולם מועלין בו לאו אע"ג דאיזריק דם**. לשם פיגול והיינו כרב גידל דאמר אינו מוציא מידי מעילה בקדשי קדשים: **לא**. כי קתני לעולם מועלין בו דלא זריק קא מיירי ולא מסייע ליה: **אי דלא זרק**. לשם פגול פשיטא דמועלין בו: אלא לעולם בדזרק קא מיירי ואפילו הכי לא מסייע ליה דכי תניא דלעולם מועלין בו אפילו לאחר זריקה בעולה הואיל ולגבוה היא דאין בה היתר לכהנים ולא מיירי בחטאת ואשם: לעולם בחטאת ואשם מיירי דאי בעולה פשיטא מאי למימרא:

דף - ב

ועוד. מסיפא נמי דיקא דקתני לן דמה והוא הדין לפיגול אע"פ שחזר וזרקו מועלין בו דאין מוציא מידי מעילה: **אי אמרת בשלמא בחטאת**. להכי דייקנן דה"ה לפיגול שאם פיגל בו אע"פ שחזר וזרקו מועלין בו: **אלא אי אמרת בעולה צריכא למימר**. דמועלין בה הא כולה לגבוה הוא אלא ש"מ בחטאת מיירי וה"ה לרישא: **סיפא ודאי מסייע ליה לן דמה כו'**. דמיירי לאחר זריקה בהדיא ודייקנן ה"ה דפיגול דזריקה אינו מוציא מידי מעילה: **נימא הואיל ומסייע ליה סיפא מסייע ליה רישא**. דנימא נמי בחטאת מיירי וקאמר לעולם מועלין בו דמשמע אע"ג דזרק: וקא פריך ומסיפא נמי מי פשיטא ליה דמסייע ליה דילמא לעולם אימא לך דלא מסייע ליה דאמרינן דלא דמי לן דמה למחשבת פיגול: ומהדר ליה אמאי לא דמי ומאי שנא כלומר מה הפרש יש בין פסול לן לפסול פיגול: **וא"ל ודאי לא דמו דאימא לך הלנה דקעביד איסורא בידיים**. שהיה לו לזורקו והלינו דהיינו דקעביד ליה פסול בידיים דלגבי מחשבה דפיגול חשיב ללינה מעשה בידיים הילכך קנסינן ליה דלא תיהני ליה

זריקה לאפוקיה מידי מעילה אלא מועלין נמי לאחר זריקה: אבל מחשבת פיגול לא עביד מעשה בידיים. אלא פסול מחשבה אימא לך דלא קנסינן ליה ומהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה ודלא כרב גידל ורישא בעולה קמיירי כדאוקימנא ברישא: ה"נ דאין מועלין בו. דזריקת פיגול (אינה) מוציאה מידי מעילה והיינו כרב גידל: אמאי קתני סיפא דההיא הפיגול בקדשים קלים אין מועלין בו. כלומר אפילו לאחר זריקה דלאו קדשי ה' נינהו: ליפלוג ברישא בדידיה וליתני לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין בו. אלא מדלא פליג הכי ברישא אלא בסיפא לימא בדאע"ג דזריק מיירי רישא דמועלין בו וסיפא מסייעא לרב גידל: ההוא ודאי. סיפא דקתני בקדשים קלים אין מועלין: מסייעא לרב גידל. דאיהו נמי הכי קאמר ואינו מביא לידי מעילה בקדשים קלים: לימא הואיל ומסייעא ליה סיפא. כדאמרן דודאי מסייעא ליה נימא נמי רישא דבאע"ג דזרק מיירי: א"ל רישא ודאי לא תסייע ליה. דרישא מיירי בדלא זרק כדאמרן והא דדייקת אבל זרק מאי ה"נ דאין מועלין אמאי קתני סיפא כו' ליפלוג ברישא אין ה"נ דמצי לפלוגי ברישא אלא משום הכי תנא סיפא בקדשים קלים אין מועלין בו הואיל ופסיקא ליה למלתא דבין לפני זריקה ובין לאחר זריקה אין מועלין בו באימורין הואיל וזריקת פיגול היא מש"ה חביבא ליה טפי מההיא הפלגה דרישא דלא פסיקא ליה מילתא הואיל דלפני זריקה מועלין בו ולאחר זריקה אין מועלין בו כדדייק ברישא הילכך לא תני לה ולעולם לא מסייע ליה לרב גידל: ראה מה אתה שואלני. שאל לו הא דקתני במתני' שעת היתר שחיטה שנינו דכיון שנשחטה כתקנה בלא פסול היינו שעת היתר ואע"ג דשוב נפסלה יצאת מידי מעילה:

א

-

ה

דף

או היתר זריקה שנינו. דאע"פ ששחט כראוי בעינן דתהוי קבלה נמי בלא פסול וכיון דקיבל כראוי הותר לזריקה דאע"ג דעדיין לא נזרק דמו הוי כאילו נזרק בהיתר דכל העומד ליזרק כזרוק דמי דכיון דנתקבל בכוס כראוי ונראה לזריקה שוב אין בו מעילה: או היתר אכילה שנינו. דאע"ג דנשחט ונתקבל כראוי לעולם לא יצא מידי מעילה עד שנזרק הדם דיש בו שעת היתר אכילה לכהנים ואם אירע בו שום פסול אפילו הכי אין

מועלין והשיבו בר קפרא דחזקיה ורבי יוחנן פליגי בהא מילתא : **מאי לאו דלן הדם**. שנתקבל בכוס כראוי ואח"כ לן קודם זריקה וקתני אין מועלין בהן משום דכל העומד ליזרק כזרוק דמי וש"מ היתר זריקה שנינו : **לא דלן בשר**. חוץ לזמנו : **אבל דם איזדריק**. ולהכי אין מועלין בו די ש בה היתר אכילה לכהנים כר' יוחנן : **ל"ל עד דאיכא תרתי**. בפסולין קבלה וזריקה בקבלו פסולין לחוד סגי דהא נפסל בו : **אלא לאו דקבלוהו פסולין ואף על גב דזרקוהו כשרים מועלין בו**. הואיל ונתקבל בפסול דלא היה בו היתר זריקה דלא הויא קבלתו כראוי וטעמא דקבלוהו פסולין וזרקוהו כשרים אבל קבלוהו כשרים אע"ג דזרקוהו פסולין אין מועלין בו דמשעה שקבלוהו כשרים הותר לזריקה ומש"ה אין מועלין בו וש"מ היתר זריקה שנינו : **מתקיף לה רב יוסף**. לעולם אימא לך דאפילו קיבלוהו כשרים וזרקוהו פסולין נמי מועלין בו דהיתר אכילה שנינו דאי ס"ד דאיכא לפלוגי הכי כדאמר דקבלוהו פסולין וזרקוהו כשרים אבל קבלוהו כשרים אף על גב דזרקוהו פסולין אין מועלין בו דדוקא קתני אלא הא דתנן בזבחים חטאת פסולה שניתז דמה על הבגד אינו טעון כיבוס כדכתיב בחטאת כשרה ואשר יזה מדמה על הבגד תכבס וגו' (ויקרא ו) : **שלן**. הדם או הבשר דה"ל שעת הכושר אי למר כדאית ליה היתר שחיטה אי למר כדאית ליה היתר אכילה : קבלו פסולין וזרקו פסולין הוא דאין דמה טעון כיבוס הא קבלוהו כשרים וזרקו פסולים או איפכא דמה טעון כיבוס והא דתני קבלו פסולין דוקא קתני פסולין ולא כשרים : **קרי כאן אשר יזה מדמה ולא שכבר הוזה**. כלומר אשר יזה מדם העומד להזות דעדיין לא נעשית מצותו ההוא הוא כשניתז ממנו על הבגד קודם זריקה או בשעת זריקה טעון כיבוס ולא שכבר הוזה דלאחר הזאה אין המותר טעון כיבוס דמאחר שנזרק בין זרקו כשר בין זרקו פסול אינו טעון כיבוס אלא ודאי הא דקתני בחטאת שקבלו פסולין וזרקו פסולין לאו דוקא דאפילו קבלו כשרין וזרקו כשרין אין דמה טעון כיבוס אחר זריקה אע"ג דהויא חטאת כשרה הואיל וכבר הוזה אבל קודם זריקה טעון כיבוס כדין חטאת כשרה דטעון כיבוס (אפילו) בין קבלה וזריקה :

ב

-

ה

דף

ה"נ. לגבי מעילה הא דקתני שקבלו פסולין לאו דוקא הכי דנימא הא

קבלו כשרים וזרקו פסולין אין מועלין בה דאפילו קיבלו כשרים וזרקו פסולין מועלין דהיתר אכילה שנינו דבעינן גבי זריקה וליכא ואי קשיא לך מאחר דלאו דוקא אמאי תני לה תריץ אגב דתני פסולי דנשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו תנא נמי שקבלו פסולין וזרקו ולעולם לאו דוקא וליכא למידק מינה כדדייקת ברישא הא קבלוהו כשרין אע"ג דזרקוהו פסולין אין מועלין בו: **אמר רב אסי אם כן**. דקאמר דלאו דוקא ל"ל למיתנא בתרי דוכתי מתניי דלאו דוקא: **אלא לעולם דמעילה דוקא**. ודייקינן מינה דהיתר זריקה שנינו כדאמרן הכא פסולים דתני גבי חטאת פסולה לאו דוקא אלא כדאמרן דהוא הדין נמי כי קבלו וזרקו כשרים אלא להכי קתני שקבלו פסולין וזרקו פסולין דהא קמ"ל דפסול עושה שיריים שאם נתקבל הדם בשני כוסות אע"ג דקבל פסול בתחלה וזרק וחזר וקבל כשר וזרק עושה הפסול לכל הדם שנשתייר אחר זריקתו שיריים דהא דקבל כשר וזרק לאו כלום הוא אלא דינו כשירי הדם שאם הוזה מדמה על הבגד בין זריקה דכשר לזריקה דפסול אינו טעון כיבוס א"נ שאותו הדם דינו לישפך לאמה כדין שיריים דאי אמרינן אינו עושה שיריים טעונין יסוד: **ה"ג הא קמ"ל**. כלומר הא בחטאת פסולה הא קמ"ל וכו' והא דתנן במסכת זבחים (דף לב.) וכולן שקבלו את דמו חוץ לזמנו או חוץ למקומו אם יש עדיין דם הנפש בצואר יחזור הכשר ויקבל דמשמע אינו עושה שיריים היינו כשחישב פסול בקבלה חוץ לזמנו או חוץ למקומו דמחשבת פסול אינו עושה שיריים לפסול אבל אם חישב כשר בקבלה חוץ לזמנו אע"פ שיש עוד בצואר דם הנפש לא יחזור הכשר ויקבל דמחשבה דכשר פוסלת שיריים: והיכי אמרת דהא קמ"ל דפסול עושה שיריים והא בעא ר"ל מרבי יוחנן בפרק כל הפסולין (זבחים דף לד:) פסול כו' וא"ל אין לך כו' אלא חוץ לזמנו וחוץ למקומו שאם זרק מקצת הדם ע"מ לאכול חוץ לזמנו וחוץ למקומו והשאר זרק שלא במחשבת פיגול לאו כלום הוא אלא כל הדם שנשתייר נעשה שיריים ופסול: ומאי שנא חוץ לזמנו וחוץ למקומו דעושה שיריים ליפסל הואיל ומרצה לפיגולן. הואיל וזריקת הדם חשובה היא כל כך דמרצה בפיגול דקובעת בפיגול דלעולם לא הוקבע פיגול בכרת עד שעת זריקה: **מאי לאו**. הני הוא דעושה שיריים לאפוקי פסול שקיבל ולא חישב לפגל דאינו עושה שיריים: **לא אפילו פסול והא אין לך קתני**. דמשמע הני בלבד ולא פסול: **ה"ק אין לך שאינו מרצה בצבור**. כגון פיגול ונותר ויוצא שעושה שיריים לפסול אלא חוץ לזמנו או חוץ למקומו דאע"ג דחוץ למקומו אינו מרצה בצבור עושה שיריים הואיל ומרצה לפיגולו: **אבל טמא**. דהיינו פסול דמרצה נמי בצבור דטומאה דחוויה היא בצבור משוי השיריים: **פסולין**. שאר פסולין

כגון בעלי מומים לא משוו שיריים והא דאמר הא קמ"ל דפסול עושה שיריים היינו טמא והאי דדייקינן לאפוקי פסול דלא משוי שיריים היינו שאר פסולין: **הפיגול**. שחישב בשחיטה לעולם מועלין בו ובקדשי קדשים מיירי ומש"ה מועלין דאף על גב דנתקבל הדם כראוי לא אמרינן כל העומד ליזרק כזרוק דמי (מנחות דף קב:) משום דקבלה דפיגול לא חשיבא קבלה ולא היא כזריקה לאפוקי מידי מעילה וטעמא דהוי קבלת דם פסול דפיגול להכי לא מפקע ממעילה הא קבלת דם דכשר דלאו דפיגול מוציאה ממעילה דאמר כזרוק דמי וש"מ היתר זריקה שנינו: **לא בזרק**. מיירי וטעמא דפיגול הוא דזריקה דידיה לא היא כלום לאפוקי ממעילה הא זריקה כשירה מפקא מידי מעילה אלמא היתר אכילה שנינו כרבי יוחנן: **ומאי לעולם**. בניחותא קא בעי לה וה"נ מצי למיבעי נמי כי מוקים לה בדלא זרק אלא דנטר ליה עד דסיים למילתיה והדר בעי מיניה: ומשני לא אתא לאשמועינן אלא דהלכתא כרב גידל דאמר זריקה דפיגול אינה מוציאה מידי מעילה:

א

-

ו

דף

כיצד לן. הדם כגון שנתקבל היום ולא נזרק עד למחר אם אכל הבשר לפני זריקה מועלין בו אכלו לאחר זריקה אין מועלין בו דסבירא ליה לרי שמעון זריקת לן מוציאה מידי מעילה כזריקת כשר קתני מיהת לפני זריקה מועלין בו מאי לאו דהוה שהות ביום למיזרקה דאי בעי זריק ואף על גב דנתקבל בכוס לא נפיק מידי מעילה עד לאחר זריקה ולהכי לפני זריקה מועלין בו הואיל ועדיין לא נזרק הדם לא היה בו שעת היתר ושמע מינה היתר אכילה שנינו: **לא דקבליה סמוך לשקיעת החמה**. ומשום הכי לן דלא הוה שהות למיזרקה והוא אכל הבשר בלילה לפני זריקה להכי מועלין שהרי הדם עדיין לא היה ראוי ליזרק ולא מצינן למימר כל העומד ליזרק כזרוק דמי: **אבל אי הוה שהות**. דנראה לזריקה אמרינן כזרוק דמי ואין בו מעילה דהיתר זריקה שנינו: **אי הכי**. אדתני לן לפני זריקה ליתני הכי שקבלו קודם שקיעת החמה דהוה שהות למזרקה ולן אין מועלין בו דהואיל והיה עומד ליזרק כזרוק דמי דהיתר זריקה שנינו קבלו לאחר שקיעת החמה דנשחט בלילה ולן ואכל הבשר מועלין בו דהא אינו ראוי ליזרק זריקה כשרה ולא כזרוק דמי הילכך

מועלין בו : **הכי נמי קתני קודם שיראה לזריקה**. דהא דתני לפני זריקה היינו קודם שנראה לזריקה שקיבל אחר שקיעת החמה שעדיין לא נראה לזריקה אם אכל הבשר מועלין בו אבל אחר זריקה אחר שנראה לזריקה שקיבלו קודם שקיעת החמה דהוה שהות ביום למיזרקה אין מועלין בו הואיל והיה עומד ליזרק כזרוק דמי ולעולם היתר זריקה שנינו : **ת"ש רבי שמעון אומר כו'**. וכולה מיתרצא כסוגיא דלעיל דיש נותר : **לאחר זריקה אין מועלין בו**. דסבירא ליה דזריקת פיגול מוציאה מידי מעילה בקדשי קדשים כזריקת כשר ופליגא אדרב גידל והכא ליכא למידק לטעמיה דר"ש כדדייק לעיל בהפיגול לעולם מועלין בו טעמא דפיגול הא לא הוי פיגול אין מועלין בו דהא סבירא ליה לר"ש דזריקת פיגול מוציאה מידי מעילה כזריקת כשר : **מאי לאו דזרק**. וטעמא משום הכי הוא דפיגול אינו מוציא מידי מעילה אף על פי שזרק הא בכשר כיון שזרק אין מועלין בו ש"מ היתר אכילה שנינו דבעינן שזרק : **לא דלא זרק**. אלא שנתקבל בכלי ובפיגול הוא דלא אמרינן כזרוק דמי הא בכשר אמרינן כזרוק דמי דהיתר זריקה שנינו : **אבל זרק מאי ה"נ**. דבעיא למימר דאין מועלין בפיגול מאי איריא דתני סיפא בקדשים קלים ליתני בקדשי קדשים כאן לפני זריקה מועלין בו לאחר זריקה אין מועלין : **ודאי הכי נמי**. מצי תני ולא איצטריך סיפא : **אלא הא קמ"ל דכל לאיתווי לידי מעילה**. כגון אימורי קדשים קלים זריקה כתיקנה שאין בה פיגול אתיא לידי מעילה האימורין ולא זריקת פיגול : **כל לאפוקי מידי מעילה**. כגון בשר קדשי קדשים שלא כתיקנה כגון זריקת פיגול מפקע מידי מעילה ודלא כרב גידל והיינו דאמרינן במסכת מנחות הא איתותב רב גידל דהא סתמא ורבי שמעון תרוייהו סבירא להו דזריקת פיגול מוציאה מידי מעילה בקדשי קדשים :

דף - ו - ב

מתני' בשר קדשי קדשים שיצא לפני זריקת דמים. ואח"כ נכנס ושוב נזרק הדם : **ר' אליעזר אומר אע"פ שנזרק הדם מועלין בו**. דס"ל לר"א דזריקה אינה מועלת ליוצא להוציאה מידי מעילה : **ואין חייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא**. הואיל דיצא אינה קובעת בפיגול ונותר וטמא אלא זריקה כשירה : **ר"ע אומר**. אפילו לא חזר והכניסן כיון שזרק אין

מועלין בו דזריקה מועלת ליוצא: **וחייבין עליו כו'**. דהא זריקה דיוצא קובעת בפיגול ונותר כזריקה כשרה ויש ספרים שכתוב בהן אבל חייבין והאי אבל הוא כמו באמת אמרו כמו אבל אשמים אנחנו (בראשית מב): **אמר ר"ע**. דבעי לאיתוויי ראייה למאן דאמר זריקה מועלת ליוצא: **והרי שתיהן עומדות**. ושחט את שתיהן וזרק של אחת מהן והויא לה אידך חברתה מותר חטאת משעה שנזרקה דמה של אחת: **לא כשם שדמה פוטרת**. כלומר אי אתה מודה שכשם שאותה שנזרק דמה פוטרת בשרה מן המעילה כך פוטרת חברתה זו שלא נזרק דמה מן המעילה דכזבח אחד הן שהרי יכול לזרוק דמה של איזו מהן שירצה: **אם פטר את בשר חברתה מן המעילה**. אע"ג דפסולה היא דהא הויא מותר חטאת דין הוא שיפטור זריקת דמה בשר של עצמה מן המעילה אע"פ שיש בהן פסול דיוצא הואיל ואשכחן דפוטור את בשר חברתה אע"פ שיש בה פסול מותר: **אימורי קדשים קלים**. שיצאו וחזרו וזרק דמן: **ר"א אומר אין מועלין בהן**. דהוו כמו לפני זריקה דזריקת יציאה אינה מביאה אימורי קדשים קלים לידי מעילה כמו זריקה כשרה: **ר"ע אומר מועלין בה**. דזריקת יציאה מביאה אימורי קדשים קלים לידי מעילה: **גמ' הני תרתי**. פלוגתא דפליגי רבי אליעזר ור"ע בבשר קדשי קדשים ובאימורי קדשים קלים: **למה לי**. כיון דתנא חדא מילתא שמעינן אידך דכיון דאית ליה לרבי אליעזר דזריקה אינה מועלת ליוצא לאפוקי בשר קדשי קדשים מידי מעילה אינה מועלת נמי להביא קדשים קלים שיצאו לידי מעילה וכי היכי דאית ליה לר"ע דזריקה מועלת ליוצא להוציא בשר קדשי קדשים מן המעילה ה"נ מועלת להביא אימורי קדשים קלים לידי מעילה ולמה לי דפליגי בתרתי: **וזריקה כתיקנה**. בלא פסול מפקא ממעילה: **שלא כתיקנה**. כגון ליוצא: **אבל לאיתוויי אימורי קדשים קלים למעילה**. דהיינו לחומר אימא מודה ליה לר"ע קמ"ל דבהא נמי פליגי: **איתמר א"ר יוחנן כי אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא**. היינו שיצא מקצת הבשר ולא יצא כולו דמגו דמהניא זריקה למקצת שבפנים מהניא נמי לההוא מקצת שיצא: **אבל יצא כולו לא אמר רבי עקיבא**. דמהניא וכו' דכמו דליתיה לבשר דמי:

מחשבין על האבוד ועל השרוף. שאם נשרפו האימורים וחישב בזריקה ע"מ להקטירן חוץ לזמנן הוי פגול שהאוכל מן הבשר או שאם נמצאו האוכלן חייב כרת: **והא אבוד ושרוף דלא איתנהו בעולם ואפילו הכי קתני מחשבין.** דמהניא בהו מחשבה בזריקה לשוייה הבשר פגול הכא נמי אע"ג דיצא כולו דכמאן דליתיה דמי תיהני ליה זריקה לאפוקיה מידי מעילה: **ומי אמר רב אסי הכי.** דכי יצא כולו מהניא ליה זריקה: **והא בעא מיניה רב אסי מר' יוחנן חישוב לנשפכין למחר מהו.** נשפכין שירי הדם שהיה שופך ליסוד המזבח וקא מיבעיא ליה חישוב בשעת שפיכת השיריים ע"מ לאכול כזית חוץ לזמנו דהיינו למחר מהו מי חשיבא הא מחשבה דנשפכין לפגל כמו מחשבה דזריקה עצמה או לא. ע"א אמר המורה חישוב לנשפכין למחר שבשעת זריקה חישוב לשפוך השיריים למחר ליסוד חשיבא הא מחשבה דנשפכין כאילו חישוב בזריקה עצמה שחישוב לזרוק מקצתו למחר חוץ לזמנו דמפגל ליה או לא: **ואמר ליה ר' זירא כבר שנית לנו אלל.** דתנן בהעור והרוטב הקיפה והאלל מצטרפין לטומאת אוכלין אבל לא לטומאת נבלות דכיון דלית ביה מששא לא מטמא טומאת נבלות: **הני נשפכין נמי דלאיבוד אזלי.** ליסוד ולא ע"ג המזבח לא מהניא בהו מחשבה לפגולי הא נמי שיצא כולו לאיבוד קאי לשרפה וכמאן דליתיה כלל דמי ובדין הוא דלא מהניא ליה זריקה לאפוקי ממעילה: **אלא הא דקתני מחשבין על האבוד ועל השרוף.** כלומר והא משמע מהא ברייתא דמהניא מחשבה דזריקה לאבוד ושרוף לפגולי אף על גב דליתנהו בעולם הי"נ דין הוא דתהני זריקה לכשיצא כולו אע"ג דדמי כמאן דליתיה בעולם: **אמר רבא אימא מחשבה על העומד ליאבד ועל העומד לישרף.** דכיון דבשעת זריקה כשחישוב אכתי הוו קמן אע"ג דשוב נאבדו או נשרפו מהניא בהו מחשבה אבל הכא הבשר יצא כולו לפני זריקה כמאן דליתא דמי בשעת זריקה אין זריקה מועלת לבשר להוציאו מידי מעילה והא דקאמר עומד ליאבד ולישרף לא אמר שדין הוא ליאבד ולישרף אלא שנאבדו השתא או נשרפו אע"ג דהוו קמן בשעת זריקה הוכיח סופן על תחלתן שהיו עומדין ליאבד ולישרף: **אבל יצא דם.** אע"פ שחזר והכניסו וזרקו אין זריקה מועלת ליוצא אין זריקה של אותו דם שיצא מועלת להוציא הבשר מידי מעילה: **שחט בשתיקה.** בכשרות שלא חישוב בה שום פסול ושוב יצא הדם חוץ לעזרה אע"פ שחזר וכו' מועלין בו דהאי זריקה אינה מתרת הבשר לכהנים ואם הן קדשים קלין אין מועלין באימורין משום זריקה זו דהאי זריקה לאו כלום היא: **א"ר אלעזר לא אמר ר"ע.** כשם שדמה פוטר את בשרה כך פוטר את בשר חברתה: **אלא ששחט שניהן בבת אחת.** כגון ששחטום שני כהנים כאחת

דכחד גופא דמי דלא קדמה שחיטה של אחת לשל חברתה : **אבל בזה אחר זה לא אמר ר"ע**. משום דבשעה ששחט הראשונה מיד נעשית השניה מותר חטאת והתם אין זריקת דם של אחת פוטרת בשר של חברתה : **א"ל**. בלשון שאלה : **אומר היה ר"ע וכו'**. דהכי משמע במתניי : **והלא פסול הוא**. שיצא : **אי אתה אומר כן**. שתהא זריקה מועלת ליוצא אף על פי שהוא פסול : **והרי המפריש וכו' והרי דמן מונח בכוסות**. כל זמן שלא נזרק מועלין בשתייהן דבשר קדשי קדשים לפני זריקה מועלין בו :

ב

-

ז

דף

נזרק דמה וכו'. נפסלה השניה במותר חטאת : **דין שיפטור את בשרה**. ואע"פ שיש פסול יוצא : **תשובה גנובה השיבו**. כלומר לא היתה מעלייתא הא דהשיבו ושחט את שתייהן דמשמע דבבת אחת אז דמה פוטר בשר חבירתה אע"ג דפסול הוא דהכי משמע דכי היכי דמפרש רבי אלעזר לעיל דלא אמר רבי עקיבא אלא ששחט שתייהן בבת אחת האי דאמר רבי עקיבא נמי הכא ושחט את שתייהן היינו בבת אחת הא שחטן בזה אחר זה לא והיינו תשובה גנובה כיון דפסול הוא דמשעה שזרק דמה של אחת מהן נפסל השניה במותר חטאת : **מה לי בבת אחת מה לי בזה אחר זה**. הואיל וסבירא ליה לר' עקיבא דדמה פוטר בשר חבירתה אע"ג דפסול משום מותר חטאת כי היכי דחשבת להו כגוף אחד בשחטן נמי בזה אחר זה תהא דמה פוטר את של חבירתה אלא ודאי תשובה גנובה היא דלא שניא : **א"ל ר' יוחנן לר"ל ואתה אי אתה אומר כן**. דחשבת להו כגוף אחד אף כי שחטן בזה אחר זה דדמה פוטר בשר חבירתה : **אילו הפריש שני אשמות לאחריות**. שאם יאבד אחד מהן שיתכפר באחר והאי דנקיט שני אשמות וכל שכן שתי חטאות דחטאת חמירא קדושתיה מאשם : **ושחט את שניהם וקדם והעלה אימורין של אחד מהן קודם זריקה**. ואח"כ זרק הדם מאשם שלא קרבו אימורין : **אי אתה מודה שאם עלו**. אותן אימורין שירדו דזריקת דם דאידיך לא מהניא להני אימורין דלאו דידיה משום דמגופא אחרינא נינהו : **ואי ס"ד**. כדקאמרת בזה אחר זה נמי פוטר בשר חבירתה משום טעמא דאמרת דכחד גופא הוא הכא אם עלו אמאי ירדו : **האמר עולא**. גבי גוף אחד אימורי קדשים קלים שהעלין לפני זריקת דמים לא ירדו שנעשו לחמו של מזבח דקלטן מזבח דכיון דחד גופא הוא כי הדר

וזריק הדם לאחר העלאת אימורין הויה זריקה ולא ירדו ואם כדברך דטעמיה דר"ע הוי משום דכחד גופא דמו כי קדם והעלה אימורין ושוב נזרק הדם דאיך דלא העלו אימורין ליהני ליה דאם עלו לא ירדו אלא מדאמרינן דירדו שמע מינה דלאו משום דחד גופא הוא אלא היינו טעמיה דר"ע דכי שחט שתיהן בבת אחת דמה פוטר בשר חבירתה דרצה מזה זורק ורצה מזה זורק ולא אוקמינן טעמא משום דחד גופא הוא ולא תשובה גנובה השיבו: **אישתיק**. ר"ל: **אמר רבי יוחנן קצצתינון לרגליה דינוקא**. ר"ל קרי ינוקא לפי שהיה בחור ממנו דאותביה הכי ולא ידע להשיבו לי שנא אחרינא דדייקא דדייק דקאי הכי ואי קשיא לך מ"ש גבי חטאות בבת אחת דכי זרק דמה של אחת מהן דפוטר את בשר חבירתה והכא לא מרצה זריקה דחד האימורין דאיך דאמרינן אם עלו ירדו הא לא קשיא דודאי גבי מעילה אמרינן דדמה של אחת מהן פוטר את חבירתה מן המעילה אבל לרצות האימורין במזבח ודאי לא מרצה אלא זריקת דם שלו בעינן אע"ג דשחט שתיהן בבת אחת: **מתני' מעשה דמים**. היינו זריקה: **לאחר זריקת דמים אין מועלין בבשר**. דכבר יש בו שעת היתר לכהנים והיינו להקל דשוב אין בו מעילה: **על זה וזה**. על האימורין ועל הבשר לאחר זריקה חייב משום פיגול ונותר וטמא והיינו להחמיר דקודם זריקה אין חייבין בכל [הני אבל] לאחר זריקה נקבעו בכל הני: **לאחר זריקת דמים מועלין באימורין**. והיינו להחמיר דקודם זריקה לא הוה בהו מעילה כלל והשתא איתא מעילה באימורין: **ועל זה ועל זה וכו'**. והיינו נמי להחמיר כדפרישית לעיל: נמצא מעשה דמים וכו': **גמ' קתני**. רישא בשר קדשי קדשים לאחר זריקה אין מועלין בבשר: **מעילה הוא דליכא**. משמע הא איסורא איכא לכהן האוכלן ואמאי הא ממונא דכהן הוא: **נסיב בסיפא**. והאי דקתני אין מועלין לאו דוקא דמשמע מעילה הוא וכו' אלא משום דתנא רישא קודם זריקה מועלין בבשר דהא מועלין דוקא הוא דאכתי אין בו היתר לכהנים תנא סיפא נמי אין מועלין: **אימא סיפא כו' מעילה הוא דליכא**. בבשר [הא איסורא איכא] לישראל האוכלו: **והא ממונא [דבעלים] הוא וכו'**. והכא ליכא למימר משום דנסיב רישא מועלין תנא סיפא נמי אין מועלין דבתרוייהו [בסיפא] דרישא [ובסיפא] דסיפא אין מועלין קתני וכי היכי דדייקינן הכא הא איסורא איכא הי"נ דייקינן בסיפא [דרישא] ואמאי אית ביה איסור אכילה: **א"ר חנינא ליוצא**. כגון שיצא הבשר חוץ למחיצתו ושוב נזרק הדם ור"ע היא דאמר זריקה מועלת ליוצא (דם) דכי אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא להוציאו ממעילה ולהביאו לשריפה ולא לתר כמו שאר קדשים פסולין ולהכי מהניא ליה זריקה שאינו נשרף לא לתר אלא עד שתעובר צורתו:

דף ח - א

אבל לענין להתירו לאכילה. לא אמר שתהא זריקה מועלת והיינו דקאמר איסורא איכא דאסורה באכילה משום יוצא :

פרק שני - חטאת העוף

מתני' חטאת העוף מועלין בה משהוקדשה. בפה אפילו אם נהנה ממנה מחיים כגון שמכרה דהוציאה לחולין: **הוכשרה להפסל.** כלומר משנמלקה ניתוסף בה קדושה שהיא נפסלת אם נגע בה טבול יום או מחוסר כפורים ובלינה: **הוזה דמה חייבין עליה משום פיגול.** דהזאה דעוף קיימא במקום זריקה דבהמה דהזאה קובעת בפיגול שחישב בו קודם לכן כמו זריקה דבהמה ושוב נמי יש בו איסור נותר וטמא אם נטמא דהזאה קובעת בכל הני: **ואין בה מעילה.** דכיון דהוזה דמה יש בה היתר לכהנים: **גמ' אבל לאיטמויי לא.** שתהא טמאה ומטמאה אחרים לא: **מתניתין.** דקתני הוכשרה ליפסל ולא ליטמא רבנן היא דאמרי כשם שפוסל טבול יום אוכלי תרומה ומשקה תרומה כך פוסל אוכלי קדש דאינו מטמא לטמא אחרים: **דתניא אבא שאול אומר טבול יום תחלה לקדש.** דהוי ראשון ומשוי לקדש שני דאותו שני עושה שלישי ורביעי בקודש ופוסל את התרומה:

דף ח - ב

רבי מאיר אומר מטמא את הקדש. דהוא שני ומשוי לקדש שלישי: **וחכ"א כשם שפוסל כו'.** אבל טמויי לא מטמא והיינו כמתניתין: **אמר**

רבא לאבא שאול. נמי דאמר תחלה לקדש דקעביד לקדש שני מיתרצא נמי מתניי דודאי טבול יום מדאורייתא פוסל ואינו מטמא ורבנן עשו מעלה בקדשים דהוה טבול יום תחלה לקדש דהוי כי אוכל ראשון ועושה שני ומתניי בדאורייתא קתני דאינו אלא פוסל: **לר"מ.** נמי מיתרצא מתניי דהאי דקאמר מטמא את הקדש דעביד ליה שלישי ופוסל את התרומה מדרבנן אבל מדאורייתא אינו אלא פוסל מאחר שטבל: **ורבנן.** דאמרי כשם שפוסל וכו' ולא אמרי דמטמא קסברי כיון דטבל קלשא ליה טומאה דפסול משוי ולא טמא: **הא איסורא איכא.** כלומר איסור אכילה: **ואמאי הא ממונא דכהנים הוא.** מאחר שהוזה דמה שהותרה להם באכילה: **א"ר חנינא ליוצא.** כלומר שיצא דהתם איכא איסור אכילה ורבי עקיבא הוא דאמר זריקה מועלת ליוצא לאפוקיה מידי מעילה או לשריפה כדאמרינן לעיל אבל לאו בת אכילה היא כדאמרינן בסוף פירקין אבל לאכילה לא מרצה הא הזאה נהי דמהניא לאפוקיה מידי מעילה אבל להתיר היוצא באכילה לא מהניא והיינו דקא דייק אבל איסורא איכא דלאו בת אכילה היא: **אמר רב הונא אמר רב מיצוי חטאת העוף.** דכתיב והנשאר בדם ימצה לאחר הזאה ימצה: **אינו מעכב.** דכיון דהוזה אע"פ שלא מיצה נעשית מצותו ויצא מידי מעילה וחייבין עליו משום נותר וטמא ויצא נמי ידי חובתו דאינו מעכב הכפרה: **דתני רב הוזה דמה.** דמדקתני במתניתין גבי חטאת העוף הוזה דמה ולא קתני מיצה דמה אלמא ס"ל לתנא דמתניי דהזאה עיקר ומיצוי לא מעכב: **ורב אדא בר אהבה אמר משמיה דרב מיצוי מעכב.** דלא יצא ידי חובתו ולא נתכפר ולא הוקבע החטאת בפיגול ונותר וטמא אע"פ שהוזה עד דעביד מיצוי: **ותני רב מיצה דמה.** במתניי גבי חטאת העוף מיצה דמה ולא קתני הוזה דמה דס"ל דמיצוי נמי עיקר מצוה הויא ומעכב: בשלמא לרב אדא היינו דכתיב והנשאר בדם ימצה אל יסוד המזבח וגו'. דההוא דנשאר אחר הזאה דהיינו מיצוי איקרי חטאת אלמא דשיריים דהיינו מיצוי מעכב: **אלא לרב הונא דאמר מיצוי לא מעכב מאי והנשאר.** כיון דלא מעכב ל"ל דכתיב והנשאר: **להכי כתיב והנשאר לכדתנא דבי רבי ישמעאל שאם נשאר.** כלומר אם נשאר מן הדם מצוה לעשות מיצוי אבל אם לא נשאר לא מעכב דמיצוי אינו מעכב: **ומאי חטאת היא.** לאו כדקא בעית למימר דאווהנשאר ימצה קאי דליהוי משמע דבשיריים דהיינו מיצוי הוי עיקר חטאת דמיצוי מעכב: **אלא ארישיה דקרא קאי.** אוהזה מדם החטאת באצבעו חטאת היא לומר דהזאה מעכבת ולא מיצוי: **ה"נ שאם ניתותר.** שכשקמץ את המנחה אם ניתותר דאיכא שיריים למצוה שפיר ואם לא ניתותר שאם חסרו שיריים בין קמיצה להקטרה לית לן בה: **וכי תימא**

הכי נמי. דשיריים לא מעכבי והתניא מסלתה ומשמנה דמצי למיכתב קרא מסלת ומשמן מאי מסלתה ומשמנה שיהא כל סלתה ושמנה קיים ואפילו שיריים דהכי משמע מסלתה מן הסלת שהיה בשעת קמיצה שהיה כולו אלמא דחסרון שיריים מעכבי (גבי שיריים נמי אמרינן דחסרון שיריים מעכב) והיכי אמרינן שאם לא ניתותר לא מעכב:

א

-

ט

דף

אמרי התם כתיב והנותרת קרא יתירא. דכתיב ביה והנותרת תרי זימני והנותרת ממנה והנותרת מן המנחה דשנה עליו הכתוב לעכב פרט לשחסרה דמשמע והנותרת ולא הנותרת מן הנותרת דהשיריים הן מותר הקומץ ולא שחסרו השיריים דהווי שירי שיריים אבל הכא לא כתיב אלא והנשאר לחוד דמשמע שאם נשאר מן הדם ימצה ואם לא נשאר אינו מעכב והא דכתיבי תרי מיעוטי במנחה והנותרת ומסלתה חד למצוה וחד לעכב: **קתני מיהת ומיצה דמה.** אלמא דמיצוי נמי מעכב בחטאת העוף הואיל ומצי מפגל בו כמו בהזאה: **לצדדין קתני.** דשמלקן משמע אתרווייהו אחטאת העוף ואעולת העוף ומיצה דמה לא קאי אלא אעולת העוף דלית ביה הזאה אלא מיצוי אבל חטאת העוף דאיכא הזאה מאחר שלא פיגל בהזאה לא מצי מפגל במיצוי דמיצוי אינו מעכב: **שאם נשאר בדם.** דמשמע דשיריים לא מעכבין: **והא תנא דבי ר' ישמעאל התם.** בפרק איזהו מקומן (זבחים דף נב.): **שיריים מעכבין.** דפלוגתא דר' ישמעאל ורבי עקיבא היא דרבי ישמעאל אמר מעכבין ורבי עקיבא אמר אין מעכבין ואמר רב פפא התם דכולי עלמא שיריים דעלמא לא מעכבין והכא בשירי חטאת העוף דהיינו מיצוי איכא בינייהו רבי ישמעאל סבר מעכב ר"ע סבר אינו מעכב וקשיא דרבי ישמעאל אדר"י: **תרי תנאי אליבא דר' ישמעאל.** והאי תנא דהכא דתני שאם נשאר סבר אליבא דר' ישמעאל דמיצוי אינו מעכב: **מתני' מיצה דמה חייבין עליה משום פיגול.** דמיצוי עולת העוף במקום זריקה דבהמה והזאה דחטאת העוף דלא כתיב אלא ונמצה דמו (ויקרא ב) וההוא מיצוי קבע לה בפיגול אם חישב עליו במליקה להקטירה חוץ לזמנה דכי מיצה דמה קרבו מתיריו בפיגול וחייבין עליה כרת וה"ה דבתר מיצוי יש בו נותר וטמא: **ומועלין בה עד שתצא לבית הדשן.** דכיון דכולה כליל ואין בה היתר לכהנים לעולם

מועלין בה עד שתישרף כולה ותנטל מאפרה תרומת הדשן דכתיב והרים את הדשן וגו' ושוב כיון שנעשית מצותו אין מועלין בו: **פריס הנשרפין ושעירים הנשרפין**. הן קדשי קדשים ואין בהן היתר לכהנים והזאת (זריקת) דמן קובען לפיגול אם חישב עליהן בשעת שחיטה וכיון דלית בהו היתר לכהנים מועלין בהן בבית הדשן במקום שריפתן: **עד שיותך הבשר**. עד שיתעכל הבשר שנעשה אפר דהיינו מצותן: **העולה**. וכל הני דמתניי בקדשי קדשים מיירי: **ואין מועלין בעורה**. דשל כהנים הוא דכתיב עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה (ויקרא ז): **ומועלין בבשר עד שתצא לבית הדשן**. דכליל הוא: **חטאת ואשם וכו' ואין מועלין בבשר**. דכיון דנזרק הדם הותר הבשר לכהנים דקדשי קדשים נינהו: **אבל מועלין באימורין**. עד שיתעכלו במזבח ויצא האפר לבית הדשן דנעשית מצותו: **שתי הלחם מועלין בהן משהוקדשו**. בפה: **קרמו בתנור**. דהיינו תחילת עשייתן וההוא קרומא חשיב להכשיר ונפסל בטבול יום וכו' כמו שחיטה דקדשי קדשים והכא ליכא בלינה משום דשתי הלחם אין נאכלין לא פחות משנים ולא יותר על שלשה: **ולשחוט עליהן הזבח**. דכתיב (ויקרא כג) והקרבתם על הלחם ואמרינן (מנחות דף סב.) על בסמוך וכיון דקרמו מיקרי לחם: **נזרק הדם**. של כבשים: **חייבין עליהן**. על שתי הלחם משום פגול אם חישב בשעת שחיטה לאכול הלחם חוץ לזמנו משום דכבשים מפגלין את הלחם: **ואין בהן מעילה**. דיש בהן שעת היתר לכהנים וכבר נעשית מצותן: **לחם הפנים מועלין בהן משהוקדשו**. בפה: **קרמו בתנור וכו'**. כדאמרינן בשתי הלחם והכא נמי ליכא בלינה דהכי קיימא לן (מנחות דף ק:) לחם הפנים נאכל לשמונה לתשעה לעשרה: **ולסדר סידרו על גבי השלחן**. וכל זמן שלא קרם אינו קרוי לחם: **קרבו הבזיכין**. דהיינו המתירין חייבין עליו משום פגול שאם חישב עליו בשעת הקטרת הבזיכין הריני מקטיר על מנת לאכול הלחם חוץ לזמנו הוקבע הלחם בפגול דכי היכי דזריקת דם דבהמה דהיינו מתיריה קובעת בפגול ובנותר ובטמא הי"נ קבעה הקטרת הבזיכין ללחם הפנים בכל הני: **ואין בו מעילה**. שהרי יש בו שעת היתר לכהנים: **המנחות מועלין בהן משהוקדשו**. בפה: **אבל מועלין בקומץ**. עד שישרף כולו ויצא לבית הדשן כדין אימורי קדשים לפי שהקומץ כליל הוא: **גמ' הנהנה מאפר תפוח**. היינו לאחר שהרים תרומת הדשן דהכי תנינן במסכת תמיד (דף כח:) שבתחלה כשהוא רוצה לתרום תרומת הדשן היה עולה לראש המזבח ופינה את הגחלים אילך ואילך וחתה את המאוכלות הפנימיות וירד והיינו תרומת הדשן הגיע לרצפה צבר את הגחלים על גבי רצפה רחוק מן הכבש ג' טפחים היינו מקום שנותנין שם תרומת הדשן והנשאר על גבי המזבח היה צובר את האפר

לצד אחד של מזבח ביחד ועושהו עגול כמין תפוח וגבוה כמין כובע ואמרינן התם פעמים שיש עליו שלש מאות כור ואחר כך היה פושט את בגדיו ולובש בגדים הפחותין מהן כדתנא דבי רבי ישמעאל (יומא דף כג:) בגדים שבישל בהן קדרה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו והיה מוציא מחוץ למחנה לבית הדשן ואההוא קאמר הנהנה מאפר תפוח: **כולי עלמא לא פליגי דמועלין בהן**. שהרי עדיין לא נעשית מצותו: **רבי יוחנן סבר**. כיון דהאי הוצאת אפר התפוח צריך בגדי כהונה דההוא ולבש בגדים אחרים היינו בגדי כהונה אלא שפחותין מן הראשונים בקדושתיה קאי ומועלין בו: תנן מועלין בהן עד שתצא לבית הדשן משמע שאף על פי שנתרמה תרומת הדשן מועלין בה: **עד שתראה**. היינו עד הרמת תרומת הדשן אבל אחר שתתם תרומת הדשן אותו הנשאר הוא ראוי ועומד להוצאת הדשן ושוב אין בו מעילה והיינו כרב:

דף ט - ב

וכולן שפקעו מעל גבי המזבח לא יחזיר. דקתני במסכת זבחים בפי המזבח (דף פה:) ואלו אם עלו ירדו בשר קדשי קדשים וכו' הצמר שבראשי הכבשים ושער שבזקן התיישים (שמחובר) והעצמות והגידיים והקרניים והטלפים בזמן שהן מחוברין יעלו שנאמר והקטיר הכהן את הכל המזבחה פרשו לא יעלו וכולן שעלו לראש המזבח ושוב פקעו מעל גבי המזבח לא יחזיר ואין בהן מעילה: **וכן גחלת שפקעה מעל גבי המזבח**. ולא מיירי בגחלת דאימורים אלא בגחלת דעצים קאמר דאי הוי גחלת דאימורים הוי חייב להחזיר שהרי לא נעשית מצוותן עד שנתרמה תרומת הדשן ומשמע נמי אפילו בגחלת שבתפוח מיירי דא"א שלא היו גחלים מעורבין באפר שצבור בתפוח ואם נפלה הגחלת מן התפוח לאש של מערכה ואח"כ פקעה הגחלת מן האש של מערכה לארץ לא יחזיר ואין בה מעילה: **ומן הארץ על גבי המזבח הוא דלא יחזיר הא על גבי המזבח**. כגון שפקע מצד זה של מזבח לצד אחר שבמזבח: יחזיר ומדקא דייקיי דיחזיר משמע דמועלין בו אפילו לאחר תרומת הדשן והיינו כר' יוחנן וקשיא לרב: **אמר לך רב שאני גחלת דאית ביה מששא**. משום הכי חשיבא להחזירה ומועלין בה אפילו לאחר הרמת הדשן אבל דשן דלית ביה מששא לית ביה מעילה: **איכא דמותיב להך גיסא טעמא דגחלת**

דאית ביה מששא. דכי פקעה מעל גבי המזבח יחזיר הא אפר דלית ביה מששא אפילו על גבי המזבח לאחר תרומת הדשן אין בו מעילה קשיא לר' יוחנן אמר לך רבי יוחנן הי"ה דאפילו אפר שפקע מעל גבי המזבח לאחר תרומת הדשן יחזיר דמועלין בו והיינו טעמא דקתני גחלת ולא דשן לאשמועינן דאפילו גחלת דחשיבא כי פקעה מעל גבי המזבח לארץ לא יחזיר: **רב אמר מה שנהנה.** כלומר קרן וחומש שחייב לשלם בשביל מה שנהנה יפלו לנדבה לקרבנות צבור וחייב נמי להביא אשם מעילות להתכפר בו בשביל שמעל: **ולוי אמר יביא מאותו קרן וחומש דבר שכולו קרב למזבח.** דהיינו קטרת: **מעילה זו.** קרן וחומש שחייב להביא בשביל שנהנה מן הקדשים להיכן הולכת: **הלמידין לפני חכמים.** דהיינו לוי לרבי איהו קתני הא ברייתא משמיה דרבי יביא דבר שכולו קרב למזבח דהיינו קטרת ואעפ"כ מביא אשם מעילות: **הנהנה מדמי חטאת ומדמי אשם.** כגון שהפריש מעות לחטאתו או לאשמו ונהנה מקצתן עד שלא לקח חטאת יוסיף ויביא חטאתו הי"ק אם נודע לו שנהנה מהן עד שלא קרב חטאתו שעדיין לא קנה החטאת מן הדמים שהפריש מוסיף האי קרן וחומש שחייב בשביל שמעל על הנהו מעות דפיישו שלא מעל בהן ויביא חטאתו מאלו ומאלו והוא הדין נמי לאשם: **אם כבר קרבה חטאתו.** עד שלא נודע לו שמעל ושוב נודע לו יוליך האי קרן וחומש לים המלח דאילו לא קרבה חטאתו עדיין היה מוסיף האי קרן וחומש על דמי חטאתו ומביא בהן חטאת מעילה אבל השתא דנודע לו לאחר שקרבה חטאתו הנך מעות דקרן וחומש שהיה צריך להוסיף על דמי חטאת כיון דקרבה חטאתו הווי להו כחטאת שכפרו בעליה דלמיתה אזלא והמעות ילכו לים המלח דהיינו במקום מיתה: **כבר קרב אשמו.** נמי יפלו המעות דקרן וחומש לנדבת צבור דקיי"ל (תמורה דף יח.) כל שבחטאת מתה באשם רועה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה: **הנהנה מקדשי קדשים כו' יפלו לנדבה.** והיינו כוותיה דרב: **כל קרבנות המזבח.** כלומר אם נהנה מקרבנות המזבח יפלו הקרן והחומש לנדבה למזבח: **ואם נהנה מקדשי בדק הבית.** ישלם קרן וחומש לבדק הבית: **לנדבת צבור.** לשופרות:

שכיפרו בעליה תמות: **וסיפא**. דאמר כל קרבנות המזבח למזבח ואע"ג דאיכפור בעלים רבנן היא דאמרי אין חטאת מתה אלא אותה שאבדה ונמצאת לאחר כפרה (וכן המעות): **הכל מודים**. רב ורבי יוחנן דפליגי באפר תפוח: **שאם נהנה מקדשי קדשים שנטמאו**. אפילו קודם זריקה ומאימורי קדשים קלין לאחר שהעלן על גבי המזבח אפילו קודם שנעשו אפר אבל משלה בהן האור דפטור ממעילה: **פשיטא**. דפטור דמאי קא מפסיד דכיון דנטמאו בשר קדשי קדשים לא חזו לא לכהנים ולא לגבוה ובאימורי קדשים קלים נמי הרי כבר העלן ונעשית מצותן ואם תאמר הא אמרינן בפרקין דלעיל (דף ה:): הפגול לעולם מועלין בו ולא פרכינן מאי קא מפסיד היינו טעמא דמועלין בו הואיל ומרצין לפגולן דחשיב כולי האי דצריך זריקת דמים לקובעו בפגול חשיב נמי דמועלין בו אע"ג דלא מפסיד: **מהו דתימא קדשי קדשים שנטמאו**. אכתי אית להו מקצת קדושה דבעו שריפה בקדש כשאר פסולי דקדש ואימורי קדשים קלים נמי שהעלם אכתי אית בהו מצוה להפוכי בצנורא כדי שיהו נשרפין לגמרי ולחייב בהן משום מעילה: **קא משמע לן דלא**. ואי קשיא לך אמאי אמר רבא אימורי קדשים קלים לאחר שעלו פטור ממעילה הא אמרינן לעיל לפני תרומת הדשן דכולי עלמא לא פליגי דמועלין בו ואמאי פטור הא לא קשיא התם לעיל מיירי באפר עולה ובאימורי קדשי קדשים דחמירי משום הכי מועלין בהן עד שיצאו לבית הדשן אבל אימורי קדשים קלים דלא חמירי כולי האי משום הכי הנהנה מהן לאחר שעלו פטור: **הני מילי דאתידע ליה דמעל קמי [כפרה]**. קודם שקרבה חטאתו דכיון דהוה ליה להוסיף אלו המעות קרן וחומש על דמי חטאתו דכי הפריש השתא לקרן וחומש לא הפרישו לאיבוד אלא היה יכול להקריבן ודינייהו הוו כחטאת שכיפרו בעליה וילכו לים המלח: **אבל**. נודע לו שמעל לאחר כפרה לאחר שקרבה חטאתו הני קרן וחומש שהפריש עכשיו אינו מביא מהן שוב חטאתו שכבר כיפרו הבעלים ואם ילכו לים המלח הויין לאיבוד אלא יפלו לנדבה דאין מפרישין תחלה לאיבוד כלומר על מנת שילכו לים המלח הילכך יפלו לנדבה: **מתני' מנחת כהנים**. דכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה: **מנחת כהן משיח**. היינו חביתי כה"ג: ומנחת נסכים: היינו מנחה הבאה עם הזבח שיש בו נסכים דאין בהן שיריים דכל הני דמתנני כליל נינהו: **מועלין בהן משהוקדשו**. קדושת פה בעלמא: **ופיגול אין בהן**. דאין להם מתירין: **[שיש לו מתירין]**. כגון שלמים וחטאת ואשם דדמן מתיר האימורין להקטרה והבשר לכהנים או דבר שיש לו מתירין למזבח בלבד כגון עולת העוף ועולת בהמה דדמן מתירן למזבח וכגון שתי הלחם דדמן של כבשים הן מתירין אותן וכגון לחם הפנים דבזיכין מתירין אותן

ומנחות שניתרות בקומץ: **אין חייבין עליהם משום נותר וטמא ופיגול עד שיקרבו מתירין**. דהכי כתיב בפיגול דשלמים לא ירצה ואמרינן (זבחים דף כח:): כהרצאת כשר כך הרצאת פיגול וכו' (ויליף נותר וטמא מפגול) [ומשום נותר וטמא נמי אין חייבין עד שיקרבו מתירין כמו פגול דנותר יליף קדש קדש מפגול וטמא יליף (שם דף מה.) חילול [חילול] מנותר]: **וכל דבר שאין לו מתירין**. כגון הקומץ. והלבונה וכו' דהן עצמן מתירין: **חייבין עליהן משום נותר וטמא**. משום טמא כדנימא לקמן בגמ' וטומאתו עליו ונכרתה בכל הקדשים הכתוב מדבר ומשום נותר דילפינן חילול חילול מטמא אבל חיוב פגול אין בו משום דלא מצינו חיוב פגול אלא בדבר שיש לו מתירין דהא בשלמים כתיב פיגול:

דף - ב

גמ' מה"מ. דנותר וטמא חייבין עליהן בין בדבר שיש לו מתירין בין בדבר שאין לו מתירין: **דתנו רבנן כו'**. ומה פגול שהוא חמור כ"כ שהוא חייב קרבן בידיעה אחת כשנודע לו שאכל פיגול שאינו צריך שתי ידיעות כטומאת מקדש וקדשיו דבטומאת מקדש וקדשיו בעינן שתי ידיעות ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם בנתיים דכתיב (ויקרא ה) ונעלם מכלל שידע והדר כתיב והוא ידע הרי כאן שתי ידיעות: **וקרבנו קבוע**. דהאוכל פיגול בשוגג מביא חטאת בהמה: **ולא הותר מכללו**. בצבור אין חייבין כו': **והותרה מכללה**. כגון פסח הבא בטומאה אינו דין כו': **לרבות כל הקדשים לטומאה**. בין שיש להן מתירין בין שאין להן מתירין: **יכול**. אם הוא דבר שיש לו מתירין יהו חייבין עליו משום טומאה מיד קודם שיקרבו מתירין ואותן שאין להן מתירין יהו חייבין עליהן משום טומאה לאלתר קודם שינתנו בכלי: **ת"ל אשר יקרב**. והאי יקרב משמע נגיעה דבנגיעה לחודה מחייב דכי יגע (ויקרא יא) מתרגמינן ארי יקרב ואמר ר"א וכי יש נוגע שהוא חייב כרת א"כ למה נאמר אשר יקרב דמשמע נגיעה בעלמא לא משמע נגיעה אלא הכי משמע דאינו חייב עליו משום טומאה עד שיכשר ליקרב דהיינו עד שיקרבו מתירין: **הא כיצד כל דבר שיש לו מתירין וכו'**. ונותר אתי חילול חילול מטמא כדאמרינן במס' זבחים (דף מה.):

מתני' ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ימותו. דהני הוּו מהנך ה' חטאות המתות והנך ג' מתות לעולם בין לפני כפרה בין לאחר כפרה ולד חטאת להכי מתה שהרי אינה ראויה לכפרה שלא הפרישה מתחלה לכך ותמורת חטאת נמי להכי מתה שהרי באה בעבירה דלא ימיר כתיב וחטאת שמתו בעליה נמי להכי מתה דאין כפרה למתים דמיתתן כיפרה עליהם: **שעיברה שנתה ושאבדה**. עד שהיא תמימה ושוב נמצאת והרי היא בעלת מום אם כיפרו הבעלים באחרת שלא רצו להתכפר בדמי זו שעברה שנתה או שאבדה ונמצאת בעלת מום תמות ואפילו נמצאת קודם כפרה ונתכפרו בעליה באחרת תמות הואיל ונמצאת בעלת מום אבל אם נמצאת תמימה קודם כפרה אע"פ שנתכפרו באחרת אינה מתה אלא תרעה והכי אמרינן במסכת תמורה בפרק ולד חטאת (דף כב.): **ואינה עושה תמורה**. דכיון דנתכפרו באחרת דלא אחשבה להאי לא לקדושת דמים ולא לקדושת מזבח הילכך לא אלימא למיתפס אחרים בתמורה ואע"ג דבעלמא בעל מום עושה תמורה דכתיב או רע בטוב הכא לא תפיס: **ולא נהנין**. מהם לכתחלה הואיל וקדושין הוּו ואם נהנין אין מועלין בהן מדאורייתא אלא מדרבנן ואינו משלם אלא קרן בלבד:

ואם עד שלא כיפרו הבעלים. באחרת נמצאו ורוצין להתכפר בדמי אותה שהיא בעלת מום הואיל ומסאבא וקיימא תמכר לאלתר ויביא בדמיה חטאת ואותה שעברה שנתה תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה אחרת ועושה תמורה ומועלין בה הואיל וקדושה קדושת דמים: **גמ' ומאי שנא הני רישא דלא קא מפליג בהו**. ואמר דלעולם ימותו בין משכיפרו בין עד שלא כיפרו: **רישא פסיקא ליה**. דלעולם ימותו דמאי הפלגה איכא לפלוגי ברישא התם ליכא למימר כיפרו ולא כיפרו דולד חטאת ותמורת חטאת אינהו גופייהו לא הוּו חטאת וחטאת שמתו בעליה נמי הא מתו

להו בעלים אבל בסיפא איכא לפלוגי: **הא תנא ליה גבי תמורה**. כי האי גוונא: **תנא התם משום תמורות**. איידי דאיירי בתמורה איירי נמי במעילה: **והכא תנא משום מעילה**. ואיידי דאיירי במעילה איירי נמי בתמורה: **מתני' המפריש מעות לנזירותו**. ולא פירש אלו לחטאת ואלו לעולה ואלו לשלמים: **לא נהנין ולא מועלין**. בכל אותן מעות: **מפני שהן ראויין להביא בכולן שלמים**. כלומר דבכל מנה ומנה מצינן למימר זה הפריש לשלמים ושלמים קדשים קלין נינהו ואין בהן מעילה כדתנן בפי' קמא (לעיל דף ז'): קדשים קלין לפני זריקת דמים אין מועלין בהן ומאי טעמא אזיל לקולא דאי אמרת (נימא) כולן ראויין להביא עולה ואיכא מעילה בכולהו מכל מקום דמי שלמים איכא בינייהו דאינן בני מעילה ואי מייתי עלייהו קרבן מעילה אישתכח דקא מייתי חולין לעזרה הלכך לקולא דלא נהנין ולא מועלין: **מעות סתומות**. דלא פריש: **יפלו לנדבה**. דהלכה היא בנזיר: **דמי חטאת ילכו לים המלח**. דחטאת שמתו בעליה היא: **דמי עולה יביאו עולה**. דדורון בעלמא היא דלאו לכפרה אתיא וכדאמרינן בקינין (פ"ב משנה ה) האשה שמתה יביאו יורשיה עולתה: **ונאכלין ליום א'**. כדין שלמי נזיר: **ואינן טעונין לחם**. משום דכתיב ביה (במדבר ו) ונתן על כפי הנזיר ואין כאן נזיר: **גמ' מתקיף לה ריש לקיש**. הואיל וקתני במתניתין לא נהנין ולא מועלין מפני שהן ראויין כו' ליתני נמי המפריש מעות לקינין כו' דלא נהנין ולא מועלין כדקתני בני יונה שעבר זמנן שכבר הן צהובין ותורין קטנים שלא הגיע זמנן לא נהנין ולא מועלין דכיון דאינן ראויין לקרבן דפסולין נינהו לא קרינא בהו מקדשי ה' ולית בהו מעילה: **אמר רבא**. לא דמי מפריש מעות לנזירותו למפריש מעות לקינו דגבי נזירות אמרה תורה במעות סתומים הבא שלמים משום דאיחייב נמי להביא במקצתו שלמים הלכך אמרינן מפני שראויין להביא בכולן שלמים לית בהו מעילה אבל הכא במפריש מעות לקינו מי אמרה תורה הבא תורין שלא הגיע זמנן שאינן ראויין למזבח כלל למאי מייתי להו הילכך לא תני להו הכא: **מתני' יצא לנחל קדרון מועלין בו**. מדרבנן אבל במקדש אין מועלין בו אפילו מדרבנן לפי שאין גוזרין גזירות במקדש דהא לנחל קדרון לאחר זריקה הוא כדתנן (יומא דף נח): אלו ואלו מתערבין לאמה ויוצאין לנחל קדרון ונמכרין לגננין לזבל ומועלין בהן והאי מעילה מדרבנן היא ולא מדאורייתא אבל מדרבנן מועלין כגון לאחר שיצא לנחל קדרון: **גמ' וקבעי עלה מ"ט דמ"ד אין מועלין בו מדאורייתא לישנא אחרינא הי"ג ע"כ לא פליגי וכו' מנא הי"מ דאין מועלין בדמים מדאורייתא: מה לאחר כפרה אין בו מעילה**. דנעשית מצותו: **ואימא הכי לאידך גיסא מה לפני כפרה יש בו מעילה**. שהרי לא נעשית

מצותו וכו' ואוקימנא דאידי ואידי יש בו מעילה לטעמיה דר' יוחנן קאמר
דדריש הוא וקא"ל מאי חזית דדרשת הכי : **אמר ליה ר' יוחנן וכי יש לך
כו' . אלא ודאי הכי מיסתבר כדאמינא :**

ב

-

יא

דף

והרי תרומת הדשן. דהוי אצל המזבח דנעשית מצותו ומועלין בו דכתיב
ושמו וגו' ונגמר מיניה הכא : **משום הכי**. לא גמרינן מיניה דהוי תרומת
הדשן כו' : **הניחא למאן דאמר**. התם (יומא דף סז.) איברי שעיר של יום
הכפורים מועלין בהן אע"פ שנעשית מצותן משום דכתיב אל ארץ גזירה
שפיר להכי לא גמיר מתרומת הדשן דהוי תרומת הדשן ושעיר המשתלח
שני כתובין הבאין כאחד : **אלא למ"ד נהנין**. דמפיק ליה ממדבר : **מאי
איכא למימר**. נגמר מתרומת הדשן דלא הוו שני כתובין וכו' : **אלא לרבי
דוסא דאמר וכו'**. דלית בהו מעילה ומאי והניחם שם שלא ישתמש בהן
ביום הכפורים אחר : **מאי איכא למימר**. אפילו למ"ד מלמדן מהן הכא
אין מלמדן משום דתרי מיעוטי כתיבי בהו : **הערופה**. דה"א קמייתא
יתירא היא : **וכתיב התם ושמו**. דוי"ו בתראה מייתרא לומר לך הני הוא
דמועלין בהן לאחר שנעשית מצותם אבל אחריני לא : **לימא מתניתין**.
דקתני ירדו לשיתין אין מועלין בהן דלא כרבי אלעזר בר רבי צדוק דהוא
אית ליה דאע"ג דירדו לשיתין שריפתם בקדושה וכיון דמצריך להו
שריפה בקדושה אית ליה נמי דמועלין בהן : **מה נותר שריפתו בקדושה**.
דכל שפסולו בקדש שריפתו בקודש דגמר לה (פסחים דף פב :) מחטאת
דכתיב וכל חטאת אשר יובא מדמה וגו' באש תשרף שריפתו תהא
בקדושה : **אפילו תימא ר' אלעזר בר ר' צדוק היא**. והא דקתני ירדו
לשיתין אין מועלין בהן : **דאי קלט קתני**. שלא ירדו לקרקע השית אלא
קודם שיגיעו לשית פשט ידו למטה וקלטה מן האויר דהתם אין מועלין
בהן הא ירדו לשית מועלין בהן דקרקע השית מקדש להו : **איכא דאמרי
לימא מתניתין ר' אלעזר בר ר' צדוק**. כלומר מדאיצטריך ליה לתנא
למיתנא ירדו לשיתין אין מועלין בהן אלמא סבירא ליה כרבי אלעזר
דאמר לול קטן היה שם שיכול להביאו דרך לול דאי רבנן סברי שיתין
חלולין ויורדין עד התהום היאך יכול ללקטן ולמעול בהן הא נחיתו להו
לתהום : **אפילו תימא רבנן ואי קלט**. שאם הכניס ידו לאויר השיתין

וקלטן קודם שירדו לתהום אפילו הכי קמ"ל דאין מועלין בהן. לישנא אחרינא דאי רבי אלעזר בר ר' צדוק כיון דאמר ושורפין אותן בקדושה אכתי בקדושתיהו קיימי וסבירא ליה דמועלין אפילו תימא רבי אלעזר בר רבי צדוק דאין לך כו' והא דקאמר ושורפין אותן בקדושה הכי קאמר אם בא לשורפו שורפו בקדושה אבל מעילה אין בו מאחר שירד לשיתין: **מתני' דישון מזבח הפנימי והמנורה.** הדשן שעליהם היה מוציאו ומניחו אצל מזבח החיצון מקום שהוא מניח תרומת הדשן של מזבח החיצון וקודם שהניחו שם לא נהנין ולא מועלין דהכא לא כתיב ושמך כמו שכתוב בדישון מזבח החיצון: **המקדיש דישון בתחלה מועלין בו.** כלומר לאחר שהניח דישון מזבח הפנימי והמנורה במקום שמניח תרומת הדשן של מזבח החיצון דאי אפשר דלא לידחו ביה פורתא ולהכי מועלין בכולו: **גמ' בשלמא תרומת מזבח החיצון כתיב בהדיא דמועלין בו.** דכתיב (ויקרא ו) ושמך לפיכך טעון גניזה שהיה נבלע במקומו כדי שלא ימעלו בו:

דף יב - א

אלא דישון מזבח הפנימי מנלן. שהיה מניחו אצל מזבח החיצון ושיהו מועלין בו לאחר שבא עם תרומת הדשן: **והסיר את מוראתו בנוצתה וגו'.** אל מקום הדשן אם אינו ענין למכתב אל מקום הדשן לדישון מזבח החיצון דהא כתיב ביה דשן אחר דכתיב (ויקרא ז) והרים את הדשן תנהו ענין האי אל מקום הדשן לדישון מזבח הפנימי והמנורה ששם היה מקומו דמועלין בו כבתרומת הדשן של מזבח החיצון המונח שם: **אימא אידי ואידי.** קראי בדישון מזבח החיצון מיירי והא דשנה עליו הכתוב והשליך וגו' כדי לקבוע לו מקום שתהא השלכת מוראת העוף אצל המזבח קדמה ואכתי לא ידעינן אמאי מועלין בדישון מזבח הפנימי דהא לא כתיב ביה דישון כלל דהאי דכתיב ודשנו את המזבח ההוא בשעת מסעות קמיירי: **אם כן.** כדאמרת דלקבוע לו מקום הוא דאתא א"כ לימא קרא והשליך אותו אצל המזבח קדמה ותו לא וממילא ידענא דהיינו מקום הדשן דיליף אצל אצל מושמו אצל המזבח ואיכא למימר דבתרוייהו בדישון מזבח החיצון קמיירי אלא מדאיצטריך למכתב בהאי קרא הדשן ש"מ בדישון מזבח הפנימי מיירי דאם אינו ענין כו' וכיון

דכתיב ביה דשן בתרומת הדשן של מזבח החיצון מועלין בה: **הדשן**. מריבוייא דה"א אתי דישון המנורה: **מתני' ר"ש אומר תורים שלא הגיע זמנן מועלין בהן**. לפי שראוין למזבח כשיבוא שיגדילו: **גמ' בשלמא לר"ש**. דמחייב מעילה בשלא הגיע זמנן: **כדקתני טעמא**. בפרק אותו ואת בנו: **שהיה ר"ש אומר**. השוחט אותו ואת בנו קדשים בחוץ שני הרי הוא בלא תעשה (דאותו ואת בנו) ואין בו כרת שהיה ר"ש אומר כל הראוי לבוא לאחר זמן כגון זה שהוא ראוי לישחט למחר בפנים ושחטו בחוץ ה"ז עובר בלא תעשה ואין בו כרת לפי שאינו מתקבל בפנים דאיסור אותו ואת בנו נוהג נמי בקדשים (חולין דף עח.). והני תורים נמי שהקדישן קודם זמנן הואיל ויהיו ראוין לאחר מכאן השתא נמי אית בהו מעילה: **אלא לרבנן**. ת"ק דאמר לא נהנין ולא מועלין מאי שנא ממחוסר זמן דבהמה דקיי"ל שנכנס לדיר להתעשר כדאמריי פרק מעשר בהמה (בכרות דף נו.). מחוסר זמן נכנס לדיר להתעשר דיליף העברה העברה מבכור מה בכור קדוש לפני זמנו שהרי קדוש מרחם אף מחוסר זמן נמי שאינו בן שמונה קדוש לפני זמנו וקרוב לאחר זמנו והני תורין נמי ליקדשו קודם זמנן ולמעול בהו: **אמרי**. לא דמי מחוסר זמן דבהמה למחוסר זמן דעופות דהיינו טעמא דמחוסר זמן דבהמה קדוש מידי דהוה אבעל מום דבהמה דבר פדיון הוא דמיגו דחשיבא דאית בה קדושה כשהיא בעלת מום אית בה קדושה נמי כשהיא מחוסר זמן אבל עופות דליכא למימר בהו האי מגו הואיל ואין המום פוסל בעופות דאין תמות וזכרות בעופות ואין לעופות פדיון הכי נמי לית בהו קדושה במחוסר זמן דעוף: **יצאו מידי מעילה דבר תורה**. דלא קדשי ה' נינהו דלא חזו לגבוה וקדושת דמים נמי לית בהו דאין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים: **ותיקשי לך מתני' כו'**. אלא כי היכי דבמתני' לא אמריי קדושה שבהן להיכן הלכה ה"נ לא אמר גבי קדשים שמתו הלכך יצאו מידי מעילה דבר תורה אבל בהא מודינא לך אע"ג דאמינא יצאו מידי מעילה דבר תורה מודינא דאיכא מעילה מדרבנן בקדשים שמתו ובתורין שלא הגיע זמנן ומשלם הקרן: **וקשיא לי**. אתורין דלרב חסדא דאמר וכי קדושה שבהן להיכן הלכה וכו' דמשמע דסבירא ליה דאית בהו קדושה ומי איכא מידי דמעיקרא לית ביה מעילה כלל ולבסוף אית בהו מעילה דרבנן בשלמא היכא דהוה בה מעילה מעיקרא מדאורייתא כגון הני קדשים שמתו דאית בהו מעילה מדרבנן לבסוף שפיר אבל בתורין שלא הגיע זמנן דבשעת הקדש לא הוה בהו מעילה מדאורייתא דלא חזו בקדשי ה' מי אמריי דליהוי בהו מעילה מדרבנן לבסוף: **והא איכא דם**. דמעיקרא לאלתר כשנשחט קודם שנזרק אין בו מעילה לפי שאין מועלין בדמים:

המקיז דם לבהמת קדשים. אותו דם שהקיז אסור בהנאה ומועלין בו דכיון דלא חזי לזריקה חשיב כגופה דבהמה ומועלין בו וכיון דאית ביה האי מעילה מעיקרא מש"ה אית ביה מעילה נמי לאחר שיצא לנחל קדרון אבל תורין דלא הויא בהו מעילה מעיקרא כלל קשה לי: **איתניביה רב המנונא חלב המוקדשין וכו'.** ולא אמרי' דכגופה דמי הכי נמי לימא גבי מקיז דם אמאי מועלין: **דלא מתקיימת הבהמה בלא דם.** דדם הוא הנפש להכי אמרי' כגופה דמי ומועלין בו: **הא מתקיימא בלא חלב.** הלכך אין מועלין בו: **הזבל והפרש.** של קדשים שהוא בחצר ה"ה בכל מקום אלא דדרכו להיות בחצר של הקדש לא נהנין ולא מועלין: ויפלו דמיו ללשכה גרסי': **הכא נמי לא מקיימא הבהמה בלא פרש.** שלא יהא קצת פרש במעיה וכגופה הוא ולימעול ביה: **אמרי.** לא דמי דמה לפרשה דפרש מעלמא אתי לה לבהמה מחמת מאכל של חולין אפילו אזיל מגופה לגמרי אתי אחרינא כשתחזור ותאכל ולא כגופה דמי הלכך אין מועלין בו: **לאפוקי דם דגופה של בהמה היא.** שהרי נברא עמה הלכך מועלין בו: קתני לא נהנין ולא מועלין ודמיו ללשכה מסייע ליה לר"א דאמר כל מקום שאמרו חכמים קדוש ואינו קדוש. דהיינו לא נהנין ולא מועלין דמיו יפלו ללשכה: **מתני' בד"א בקדשי מזבח.** דהואיל וחלב וביצים אינן ראויין למזבח הלכך אין מועלין בהן: **אבל בקדשי בדק הבית.** הואיל וקדושת דמים הן וכולן ראויין לבדק הבית אפילו אם הקדיש תרנגולת וכו' דמועלין בין בביצים בין בחלב: גמ' השתא קא דייק למתני' דקתני בד"א וקאמר גבי מזבח אפילו כי אקדשיה קדושת דמים לית בהו מעילה דהכי משמע בד"א בקדשי מזבח אבל בקדשי בדה"ב וכו' אבל אם הקדיש בהמה ועוף למזבח שיקנה מהם דבר הראוי למזבח אין מועלין בחלב וביצים ואמאי לית בהן מעילה אלא אמר רב פפא כו':

מתני' בור מלא מים. ראוי לבדק הבית לבנין לעשות בו טיט ולא למזבח ולניסוך המים נמי לא חזי שלא היו מנסכין אלא ממני השילוח שהן מים חיים: **אשפה מליאה זבל.** היא עצמה אינה ראויה לא למזבח ולא לבדק הבית: **אילן מלא פירות.** אמר לי רבי דהאי אילן הוא גפן וראוי למזבח ולניסוך היין ואינו ראוי לבדק הבית לפי שעצי גפן דקין הן ואינן ראויין לשום בנין ובבכורים לא מיתוקמא שהרי אינם קריבין לגבי המזבח: **שדה מלאה עשבים.** אינה ראויה לא למזבח ולא לבדק הבית: **ואין מועלין במה שבתוכו.** (דבור ונתמלא מים) דכל הני הוו גידולין: **ר' יוסי אומר כו'.** לא פליג אלא אהנך תרתני דת"ק אמר אין מועלין בשבח הקדש במה שהשביחו לאחר שהוקדשו ורבי יוסי סבר המקדיש שדה או אילן מועלין בגידוליהם הואיל וגדלו ממש בהקדש אבל בור ואשפה ושובך דלאו גידולי שובך נינהו לא פליג רבי יוסי: **ולד המעושרת לא ינוק מן המעושרת.** לפי שהיא קדושה דכתיב (ויקרא כז) העשירי יהיה קודש ובנה חולין הוא ונמצא נהנה מחלב המוקדשין: **ואחרים מתנדבים כן.** כלומר בסתם ודאי אסור לינק מן המעושרת אבל אחרים מתנדבים כן שמתנין קודם לכן על מנת כן אני מכניס נקבה זו לדיר להתעשר שאם תקדש יהא חלבה חולין שתהא מניקה ולדה בהיתר ושמעתי דלהכי מהני להו תנאה הואיל ויכולין לעכב שלא תכנס נקבה זו לדיר עד לאחר זמן הלכך מהני תנאה והוי כנדבה ולהכי קרי להו אחרים שאינן מחמירין עליהן כראוי וכן נמי בולד מוקדשין לא היו מקדישין חלב האם: **הפועלים.** שעושין מלאכה בשל הקדש לא יאכלו מגרוגרות של הקדש ואע"ג דכתיב כי תבוא בכרם רעך ואכלת וגו' (דברים כג) ואמרינן בפרק השוכר את הפועלים (ב"מ דף פז:) בפועל הכתוב מדבר בשל הקדש לא יאכלו דכרם רעך אמר רחמנא ולא כרם של הקדש: **וכן פרה של חולין.** חרשה בשל הקדש לא תאכל מכרשיני הקדש: **גמ' אתיא העברה העברה.** כתיב בבכור (שמות יג) והעברת כל פטר רחם וכת"י במעשר (ויקרא כז) כל אשר יעבור תחת השבט וגו' מה בכור מועלין בו בכל דבר שיש בו דזכר הוא ולא נקבה אף מעשר נמי דנוהג בנקבה מועלין בכולו אפילו בחלב: **אתיא אמו אמו מבכור.** כתיב בבכור (שמות כב) כן תעשה לשורך לצאנך שבעת ימים יהיה עם אמו וגבי מוקדשין כתיב בפי אמור [והיה] ז' ימים (יהיה עם) [תחת] אמו מה בכור שהוא זכר מועלין בכולו אף מוקדשין נמי מועלין בכולו: **הפועלין כו' מ"ט.** לא תאכל מכרשיני הקדש גבי פועלין דלא יאכלו מגרוגרות של הקדש לא צריך למיבעי דהא מיעט קרא בפירוש

רעד ולא הקדש אבל פרה דלא כתיב בה הכי קבעי: **דישו**. כלומר כי דש בשלך לא תחסום אבל כי דש בשל הקדש אתה חוסס דענינא כולה בחולין קמיירי: **קלעילין**. מין קטנית קדש מועלין של חולין בשדה הקדש מעל דנהנה מהקדש: **והא בתלוש בעינן**. כדאמרינן לקמן בפרק הנהנה (דף יח:) דאין מעילה במחובר לקרקע וכ"ש בקרקע עצמו: **מדקאמר מעל שמע מינה אבקה**. אבק של שדה מעלי להו לאותן קלעילין וכי מעלה אבק מן הקרקע דמתערב בקלעילין הוה ליה תלוש ולהכי מעל:

דף - יג - ב

מתני' שרשי אילן של הדיוט הבאין לשל הקדש לא נהנין ולא מועלין. דאזלינן בתר אילן ואילן בשל הדיוט קאי: **ושל הקדש הבאין בשל הדיוט**. נמי לא מועלין ולא נהנין הואיל ועיקרו קאי בשל הקדש: **מעין היוצא בתוך שדה הקדש**. שהמעין מתוך שדה של חולין הוא נובע אלא שיוצא ומושך בתוך שדה של הקדש לא נהנין ממנו כל זמן שהוא בתוך שדה של הקדש (הוּו מועלין) ולא מועלין בו כל מי שהוא שותה ממנו בתוך שדה של הקדש: **המים שבתוך הכד של זהב**. באותו כד שהיו ממלאים לצורך ניסוך כדתנן בפ' לולב וערבה (סוכה דף מח:) כמעשהו בחול כך מעשהו בשבת אלא שהיה ממלא מע"ש מן השילוח בחבית של זהב שאינה מקודשת כדי שלא יפסל בלינה ובאותם מים שבחבית של זהב שאינה מקודשת לא נהנין משום דנתמלאו לצורך הקדש: **ולא מועלין**. משום דלא נתקדשו לניסוך המים למעילה עד שינתנו בצלוחית של זהב דהיינו כלי מקודש לכך: **ערבה**. שהיה סידורן בהר הבית לא נהנין ממנה קודם שזקפוח אצל המזבח הואיל ולכך עומדת אבל משזקפוח דנעשית מצוותה נהנין ממנה: **נהנין היו ממנה זקנים בלולביהן**. אפ"י קודם שזקפה אצל המזבח: **גמ' אין מועלין בכולן**. שאם יש באותו כד של זהב יותר מג' לוגין אין מועלין בהן אבל אם יש בכד ג' לוגין לא פחות ולא יותר דאין ביה שיעור ניסוך מועלין בו: **והקתני סיפא נתנן בצלוחית מועלין בהן מכלל דרישא**. בכד של זהב אפ"י בג' לוגין גרידי אין מועלין: **דיש שיעור למים**. של ניסוך דהיינו ג' לוגין להכי אין מועלין בהו אלא בג' לוגין כשיעור הראוי לניסוך ור' יוחנן סבר אין שיעור למים להכי קאמר מועלין בכולן: **והתנן ר"א אומר המנסך מי החג בחג בחוץ חייב**. משום מעלה בחוץ דכל

דבר שהוא מתקבל בפנים חייבין עליו משום שחוטי חוץ כדאמרינן במסכת זבחים: **וא"ר יוחנן משום ר' מנחם יודפאה**. התם בפרק השוחט והמעלה בחוץ: **ואחד ניסוך המים**. וכיון דניסוך המים נפקא ליה מדאורייתא מש"ה קאמר דחייב עליו משום מעלה בחוץ: **וא"ל ר"ל לר' יוחנן**. כיון דאמרת דר"א בשיטת ר"ע אמרה דדריש נסכיהם ואמרת דניסוך המים הוי דאורייתא כמו ניסוך היין א"כ נימא הכי אי מה יין ג' לוגין ומדקאמר ליה ר"ל הכי מכלל דסבירא ליה דאין שיעור לניסוך המים: **לטעמיה דרבי מנחם יודפאה קאמר**. וקא"ל ר"ל לטעמיה דר' מנחם דאמר אין שיעור למים וקדריש נסכיהם אי מה יין ג' לוגין אף מים ג' לוגין והא שמעינן ליה לרבי יוחנן דאמר משום מנחם יודפאה מועלין בכולן דמשמע דאין שיעור למים אבל ר"ל לעולם סבירא ליה דיש שיעור למים כדאמרינן לעיל: **מתני' הקן שבראש האילן**. בגמרא מפרש מאיזה עצים הוא עשוי: **יתיז בקנה**. שאם אינו יכול להגיע בידו לקן יפיל בקנה הקן לארץ אבל לא יעלה לאילן ויקחנו שלא יהנה מן האילן בעלייתו כשעולה עליו ובגמרא מפרש מאי יתיז: **המקדיש את החורש מועלין בכולו**. בעצים בענפים ובנבייה: **גמ'**

א

-

יד

דף

דלא ביטלה. שהרי לא ביטלה עובד כוכבים בפירוש: **ריש לקיש אמר מותרת**. דביטלה העובד כוכבים בלבו דמימר אמר העובד כוכבים היא גופה לא מצלה שלא הצילה עצמה שלא תישבר: **דאיתבר מגופיה של אילן**. שיבר מן הענפים של אילן ועשה הקן דהיינו עבודת כוכבים שנשתברה מאליה דלא ביטלה העובד כוכבים וקתני יתיז דמשמע דמותר בהנאה: **לא דאייתי העוף עצים מעלמא**. ועשה קן: **דיקא נמי**. דקתני גבי הקדש לא נהנין ולא מועלין אי אמרת בשלמא דאייתי עצים מעלמא להכי לא נהנין מדרבנן הואיל ועל אילן של הקדש קאי ולא מועלין הואיל דאייתי מעלמא אלא אי אמרת וכו': **לעולם אימא לך דאיתבר מגופיה**. ואמאי לא מועלין הכא גבי הקדש בגידולין הבאין לאחר (מכאן) שהוקדש עסקינן וקסבר אין מעילה בגידולין וליכא למידק מהכא לעבודת כוכבים שנשתברה מאליה ולא קשיא לרבי יוחנן: **ורבי [אבהו אמר רבי] יוחנן**. מתרץ להאי יתיז לאו בקן עצמו מיירי אלא דכיון דאיתבר מגופה דאשרה

קן עצמו אסור בהנאה אלא מאי יתיז בקנה באפרוחים קמיירי. לישנא אחרינא [ה"י מסתברא] ולא שמענו משום דקתני בה לישקליה משקל דמשמע שיעלה באילן ויקחהו בידו והא א"א שלא יהנה מן האילן: **אפרוחים כאן וכאן**. בין באילן של הקדש ובין של אשרה לפי שאינן צריכין לאילן שפורחין בכל מקום שרוצין אבל ביצים כאן וכאן אסורין משום דלא נידי וצריכין לאילן וכאילן עצמו דמי ואפרוחין שצריכין לאמן שעדיין לא גדלה נוצתן ואינן יכולין לפרוח כביצים דמי ואסירי: **מתני'** **הגזברין שלקחו את העצים**. מן היער של חולין לצורך קורות: **מועלין בעצים**. עצמן הראוים לקורות: **ולא בשפוי**. הנסורת שמשפה החרש מן הקורה: **ונבייה**. היינו עלין שלהן לפי שהגזברים לא קנו והקדישו אלא דבר הצריך לבנין ולא שפוייה ונבייה: **גמ' אמר שמואל בונין בחול ואח"כ מקדישין**. כלומר כשהן בונין בבדק הבית היו קונין כל צרכי הבנין ממעות של חולין או היו לוקחין כל צרכי הבנין באמנה ולאחר שנגמר הבנין היו מקדישין אותו כן שהיו מביאין ממעות של הקדש כשיעור דמי כל הבנין והשבח שהשביחו האומנין בבנין ושכר האומנין ואומר תחול קדושה שיש במעות הללו על הבנין הזה ונמצא קדוש והמעות יצאו לחולין ופורעין מהן שכר האומנין ממה שחיללו השבח שהשביחו האומנין בבנין ופורעין לאותן שלוו מהן מעות של חולין שנהנו בהן צורכי הבנין או לאותן שהאמינו להן צרכי הבנין: **מאי טעמא**. בונין בחול משום דמאן דמתנדב מעות לבדק הבית לאלתר מקדיש להו וכיון דמקדיש להו שוב אינו יכול לקנות בהן דבר של חולין בהדיא לפי שהמוכר היה מועל בהן לפיכך צריך שיאמר כך תחול וכו' שיהו מחוללין קודם שיבואו לידי המוכר:

ב

-

יד

דף

מותר הקטרת. מה שהיה נשאר על שסי"ה מנה מה היו עושין בה דלאחר שנכנס ניסן אין ראוייה להקטרה דבעינן חדש והבא קרב מתרומה חדשה: **מפרישין ממנה**. ממותר הקטרת כנגד שכר האומנין דקס"ד דלאלתר כשקנו צרכי הבנין מיד היו מחללין מעות הקדש בשעת קניה על העצים ועל האבנים ועל כל צרכי הבנין שקנו ופורעין אבל לא שכר האומנין שבונין בבנין שהכל היה קדש חוץ מן השבח שהיו האומנין

משביחין בבנין בכל יום ובכל יום היה הגזבר מביא מעות הקדש כשיעור השבח שהשביחו האומנין בבנין באותו יום ומחלל אותן על השבח שהשביחו האומנין בבנין באותו יום והיינו טעמא דעושין כן בכל יום משום דאמרן לעיל דמאן דמתנדב מעות וכו' והיו המעות חולין והבנין קדש אבל לא היה הגזבר נותן להן המעות לאלתר דשכירות אינה משתלמת אלא לבסוף כשיגמר הבנין וכן היו עושין כל השבח ועדיין לא היה שם מותר הקטרת על המעות אבל כשמגיע ניסן שיש שם מותר הקטרת דצריכין ללוקחו מתרומה חדשה מחללין אותו מותר הקטרת על אותן מעות חולין שיש ביד הגזבר שחילל על השבח שהשביחו האומנין והוי הקטרת חול ומעות חזרו לקדושתן כבתחלה וחוזרין ולוקחין הקטרת מן האומנין מתרומה חדשה ואי קשיא לך מה צורך לחללה על מעות האומנים ליתבה לקטרת לאומנין לאלתר הא לא קשיא דליכא בהאי מותר כשיעור כל שכר האומנין להכי עבדי הכי : ואי ס"ד כדאמר שמואל דבנין בחול ואח"כ מקדישים ליחלה לקטרת אבנין עצמו ואמאי מפרישים וכו' : **ומשני דלא איכא בנין**. שלא בנו אותה כלום : **והא על מעות האומנין קתני**. אלמא דבנו בנין : אין ודאי בנו בנין אלא דליכא בנין שיעור מעות : ואכתי אם איתא לדשמואל ליחלה אההוא פורתא בנין על אותו מיעוט שהשביחו האומנין בבנין לאחר שיחללו על מה שהשביחו אע"ג דלא הוי כשיעור דמי הקטרת דאמר שמואל הקדש וכו' : **אבל לכתחלה לא**. הלכך מחללין אותה על מעות האומנין בלבד : רב פפא אמר היינו טעמא דבנין בחול דלא נתנה תורה למלאכי השרת. דאי אפשר דלא יתבי זמנין בטולא דבנין מפני החמה ונמצא מועל דדלמא בעי למיזגא עליהון כלומר שאם הוצרך וישב עליהן נמצא נהנה מהן : **אי בעצים דמכאן ואילך הכי נמי**. כלומר אי בעצים דאין דעתו לבנותן בבנין עד זמן מרובה הכי נמי דלא מקדשינן להו עד שיבנו בבנין דאיכא למיחש דלמא יתיב עליהון וקא מעיל : **אלא כי תנן במתניתין דמועלין בעצים דיומיה**. שדעתו לבנותן בו ביום שלקחום דהשתא ליכא למיחש דלמא אתי למזגא עליהון הואיל ובנו להו לאלתר בו ביום בבנין :

מתני' למעילה. שאם נהנה מבי מיני קדשי מזבח בשוה פרוטה מעל ומצטרפין נמי לכזית לחייב עליהן משום נותר או פיגול או טמא או (לכזית) לחייב משום מעלה בחוץ: **קדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה.** למעילה אבל פגול ונותר וטמא אין בהן משום דהני לא נהגי בקדשי בדק הבית וקדושת דמים נינהו: **קדשי מזבח וקדשי בדק הבית מצטרפין זה עם זה למעילה.** אבל לא לדבר אחר ומש"ה קא פליג לה מתניתין דתני קדשי מזבח בפני עצמן וקדשי בדק הבית בפני עצמן: **גמ' א"ר ינאי מחוורתא.** דבר ברור הוא כמו במחזורת עליו נזיר (דף סג.). שאין חייבין קרבן מעילה וכו' תנן וכו': ומתרץ מדרבנן הוא דאית בהו מעילה בקדשי מזבח אבל לא מדאורי'': **הנהנה מן החטאת כשהיא חיה לא מעל עד שיפגום.** כגון שרכב עליה והכחישה כדמפרש בפירקין דלקמן (דף יט.). דבחטאת בעלת מום מיירי דקיימא לדמי לפיכך מעל שהפסיד להקדש שפחת מדמיה וכשהיא מתה כיון שנהנה ממנה אע"פ שלא פגם מעל דלאו לדמי קיימא שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים (פסחים דף כט.). האי מעל נמי מדרבנן: **והא קרא קא נסיב.** לאשמועי' [דמדאורי' מעל]: **יצאו מידי מעילה דבר תורה.** משום דכתיב קדשי ה' וכיון דמתו לא חזו לקדשי ה': **ובמאי.** קמיירי עולא אלימא בקדשי בה"ב אפי' מתו נמי לא יצאו מידי מעילה לא יהא אלא דאקדיש אשפה מי לא קדשה לדמיה דאית בה מעילה ה"נ דאי אקדיש בהמה לבדק הבית אע"ג דמתה קדשה נמי לדמים ואית בה מעילה: **אלא פשיטא דבקדשי מזבח מיירי.** ולאחר מיתה יצאו מידי מעילה דבר תורה מכלל דבחייהן יש בהן מעילה מדאורייתא וקשיא לרבי ינאי: אמר לך ר' ינאי אין ודאי בקדשי מזבח נמי אית בהו מעילה מדאורייתא אבל מהאי קדשי ה' דבקרא דנפש כי תמעול מעל לא שמעינן מיניה אלא קדשי בדק הבית דמחזורין לה' אלא מקרא אחרינא נפקא לן דקדשי מזבח אית בהו מעילה דכתיב ואיש כי יאכל קדש בשגגה וגוי' (ויקרא כב) דבכל קדש מיירי:

מתני' ה' דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסלת. היינו מנחה הבאה עמה והיין והשמן מצטרפין זה עם זה בכזית לחייב משום מעלה בחוץ ולחייב משום פגול ונותר וטמא ומשום מעילה נמי ואע"ג דתנא רישא נמי קדשי מזבח מצטרפין זה עם זה איצטריך למיתני הא לאשמועינן רבותא דבשר וסלת ויין מצטרפין אע"ג דמינא אחרינא נינהו: **ששה דברים שבתודה**. מצטרפין זה עם זה לפיגול ונותר וטמא והאי סלת נמי דקתני גבי תודה היינו נמי מנחת נסכים הבאה עם התודה כדאמרינן במסכת מנחות בפרק שתי מדות (דף צ:): דתודה נמי טעונה מנחת נסכים דמפיק ליה מאו זבח: **גמ' בעולם קאמרת**. דמשמע בכל הזבחים שבעולם חמשה דברים שמצטרפין זה עם זה ותו לא: **וא"ל והרי תודה שיש בה ו' דברים שמצטרפין זה עם זה**. ודם לא קא חשיב לפי שאין מועלין בדמים וליתיה לא בפגול ולא בטמא כדאמרינן בפרק כל הבשר (חולין דף קיז:): **אלא תני בעולה איכא חמשה דברים המצטרפין ולא במקום אחר**. ענין אחר אמר לו רבי בעולם קאמרת דבכל דבר שבעולם מצטרפין אלו חמשה דברים והא קתני בתודה דמשמע דבזבחים מיירי ולא בחולין: **עולה ואימוריה מצטרפין לכזית להעלותו בחוץ**. דאי מקטיר כחצי זית בשר וכחצי זית אימורין בחוץ חייב עליהם משום מקטיר בחוץ והקטרה בעינן בכזית כדכתיב ואם האכל יאכל ואמרינן (זבחים דף כח:): בשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח מה אכילת אדם בכזית אף אכילת מזבח בכזית: **עולה דכליל היא מצטרפין**. הבשר והחלב לחייב הקטרה בחוץ אבל שלמים דאינן כליל לא מצטרפי לאימורין: **אלא לחייב עליהן משום פיגול ונותר וטמא**. בשלמים אמאי לא מצטרפין בכזית לחייב משום פיגול ונותר וטמא: אלא אימא עולה ואימוריה מצטרפין לכזית לזרוק עליהן את הדם ור' יהושע היא דתניא וכו': **שכולה כליל**. משא"כ בשאר הזבחים וטעמיה דר' יהושע בשאר זבחים משום דכתיב ואם האכל יאכל כדאמרינן לעיל דבשתי אכילות הכתוב מדבר מש"ה ס"ל דאין זורקין עליהן את הדם עד שישתייר מהן כזית בשר דהיינו אכילת אדם [או כזית חלב דהיינו אכילת מזבח] אבל [חצי זית בשר דהיא אכילת אדם] וחצי זית חלב דלאו אכילת אדם הוא אינו זורק עליו דאין מצטרפין. אבל עולה דלית בה אכילת אדם אפילו כחצי זית בשר וכחצי זית חלב מצטרפין: **ובמנחה אפילו כולה קיימא**. ואין שם כלום מן הבשר לא יזרוק: **מנחה מאי עבידתיה**. מאי זריקה טעונה מנחה: **אמר רב פפא מנחת נסכים**. כלומר האי דקאמר ובמנחה

אפילו כולה קיימא וכו' באותה מנחה הבאה בנסכים קאמר כדכתיב ומנחתם סלת וגו' דקא ס"ד הואיל ובהדי זבח קאתייהא כגופא דזבח דמיא ואע"ג דלא נשתייר מן הבשר כלום יזרוק עליה את הדם קמ"ל דלא: **מתני' התרומה**. היינו תרומה גדולה תרי ממאה: **ותרומת מעשר**. היינו מעשר מן המעשר: **ותרומת מעשר של דמאי**. שהוא אחד ממאה: **והחלה והבכורים מצטרפין זה עם זה לאסור**. שאם נפל מכולן לתוך עיסה של חולין ויש בו כדי לחמץ אסורה: ומצטרפין לאוכל מכולן בשוה פרוטה בשגגה לחייב עליהן את החומש: **גמ' מאי טעמא**. מצטרפין חלה ובכורים עם התרומה: **אבל אינדך**. כלומר שאר הנך לא צריכי קרא לאיתויי דמצטרפין זה עם זה דהא מיקרו תרומה: **מתני' כל הנבילות מצטרפות זו עם זו**. לכזית משמע השתא אפילו נבלת בהמה טמאה עם נבלת בהמה טהורה וכל השרצים מצטרפין זה עם זה לאוכל מהן כזית: **גמ'**

א

-

טז

דף

אמר רב לא שנו. דנבלות מצטרפות זו עם זו דמשמע אפילו נבלת בהמה טמאה עם נבלת בהמה טהורה אלא לענין טומאה הנוגע בהן דבתרווייהו כתיב (ויקרא יא) הנוגע בנבלתה יטמא אבל לענין אכילה לחייב עליה משום לא תאכלו כל נבלה (דברים יד) לא מצטרפין אלא נבלות טהורים בפני עצמן מצטרפות זו עם זו ונבלות טמאות בפני עצמן (אבל לענין איסור אכילה לא מצטרפין) דאין איסור חל על איסור דלא אתי איסור נבלה וחייל על איסור בהמה טמאה הלכך לא מצטרפין: **ולוי אמר אפילו לאכילה נמי מצטרפי**. דקסבר איסור חל על איסור וחייב שתיים אחת משום בהמה טמאה ואחת משום נבלה: **איכא דאמרי הא דרב אסי פליגא אדרב**. ומצינן לאוקמא (דקסבר) האי דקאמר רב אסי טהורה לעצמה וטמאה לעצמה (משום) דבין לענין טומאה ובין לענין אכילה ומוקים רב אסי למתניתין דתני כל הנבלות מצטרפות היינו טהורין בפני עצמן וטמאין בפני עצמן ואפילו לענין טומאה והיינו פליגא אדרב [וא"ד לא פליגא דמצינן] לאוקמי נמי לדרב אסי כדרב וכי קאמר רב אסי טהורין לעצמן לענין אכילה אבל לטומאה הכי נמי דמצטרפין והיינו כרב: **מיתת פרה וחיי גמל**. שאם נטל חצי זית מפרה מתה וחתך חצי זית

מגמל חי ואכלם אינם מצטרפין לחייב לא משום נבלה דמיתת פרה ולא משום אבר מן החי הבא מגמל חי: **הא מיתת שניהם**. שנטל חצי זית מפרה מתה וחצי זית מגמל מת מצטרפין לטומאה וקשיא לרב אסי אליבא דמ"ד דפליגא אדרב דקאמר אפילו לענין טומאה נמי טמאות לעצמן וטהורות לעצמן אבל לרב לא מצי לפרוכי דרב מצי לאוקמי להא דוקיא דהא מיתת שתיהם מצטרפין לענין טומאה קאמר: **אימא הא חיי שניהן מצטרפין**. לכזית אבר מן החי: **ומני ר' יהודה היא**. דאמר בפרק גיד הנשה (חולין דף קא:): דאבר מן החי נוהג נמי בטמאה: **אבל מיתת שניהן [מאי] לא מצטרפי**. משום דטהורות לעצמן וטמאות לעצמן: **אם כן**. אמאי רהיט ותני ברייתא מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין משום דזה חי וזה מת הא אמרינן אפילו מיתת שניהן אין מצטרפין אע"ג דשניהם מתים וליתני הכי מיתת פרה וגמל שניהם אין מצטרפין אלא ודאי דמדתני מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין מכלל דסבירא ליה דהא מיתת שניהן מצטרפין וקשיא לרב אסי: **ועוד תניא חצי זית פרה וכו'**. אבל חצי זית מפרה וחצי זית מגמל בין בחיין ששניהן חיין בין במיתת שניהן מצטרפין והיינו סיפא דהאי ברייתא דלעיל דקתני מיתת פרה וחיי גמל: **קשיא רישא**. דקתני מיתת פרה וחיי גמל וכו' דדייקת הא מיתת שניהן לא מצטרפין אהא סיפא דקתני אבל חצי זית מפרה בין בחייה בין במיתתה מצטרפין אלא לאו ש"מ מדסיפא מצטרפת מיתת שניהן ברישא נמי מצטרפת מיתת שניהן וקשיא לרב אסי לאיכא דאמרי דפליגא אדרב: **אמר לך רב אסי האי תנא קסבר איסור חל על איסור**. דאע"ג דאיכא איסור של טמאה איכא איסור נבלה להכי מצטרפין ולא סבירא לי הכי אלא סבירא לי דאין איסור חל על איסור ומיתת שניהן אין מצטרפין והא דקתני ברישא מיתת פרה וחיי גמל אין מצטרפין היינו נבלה ואבר מן החי דלבהמה טמאה דלא אתי איסור נבלה וחיייל אאיסור אבר מן החי והא דקתני סיפא חצי זית מפרה בחייה וכו' התם ליכא איסור נבלה דבבהמה טמאה ליכא איסור נבלה אלא איסור בהמה טמאה ואבר מן החי. ענין אחר קשה רישא אסיפא דהא רישא דקתני חצי זית מפרה בחייה וחצי [זית] מגמל במיתתה אין מצטרפין קשה להא סיפא דקתני אבל חצי זית מפרה וחצי זית מגמל בין בחייה בין במיתתה דהא דקתני בין בחייה בין במיתתה משמע ליה בין במיתת חדא וחיי חברתה וקתני מצטרפין אלא לאו ש"מ דמיתת שניהן מצטרפין וה"ק אלא מאי אית לך למימר דלא תיקשי רישא לסיפא הכי צריך לפרושי להא סיפא דקתני [בין] בחייה בין במיתתה תריץ הכי בין במיתתה בין במיתת שניהן וקתני דמצטרפין וקשיא לרב אסי להך לישנא דפליגא אדרב דמשמע דסבירא

ליה לרב אסי דאפילו לטומאה נמי אין מצטרפין : אמר לך רב אסי האי
תנא סבר וכו' ולא מ"ה :

ב

-

טז

דף

אמר רב יהודה אמר רב אכילת שרצים אינו לוקה עליהן אלא בכזית.
ולא בכעדשה : מ"ט אכילה כתיב בהו. לא תאכלום כי שקץ הם (ויקרא
יא) ואכילה אינה פחותה מכזית : פתח הכתוב באכילה. דהאי דכתיב (שם
כ) ולא תשקצו את נפשותיכם היינו באכילה דכי אכיל להו משקץ נפשיה :
וסיים בטומאה. אשר הבדלתי לכם לטמא (שם) אלא לומר לך מה
טומאת שרץ בכעדשה אף אכילה לוקה עליהן בכעדשה : וקלסיה ר' יוחנן.
להאי דתני רבי יוסי בר ר' חנינא וקשיא לרב יהודה אמר רב דאמר
בכזית : לא קשיא כאן בחייהן כאן במיתתן. הא דתני כזית היינו כי אכיל
מינייהו בחייהן אבל כי אכיל מינייהו במיתתן אפילו בכעדשה לקי דומיא
דטומאה : והא רב נמי אמתני' קאי. ומנא ידעי דהכי הוא משום דקאמר
רב לעיל לא שנו אלא לענין אכילה וההיא ודאי אמתני' קאי אכל הנבלות
מצטרפין הכא נמי הא דקאמר רב אכילת שרצים לוקה עליהן בכזית קאי
אמתני' אכל השרצים מצטרפין זה עם זה ומתני' במיתתן קא מיירי דהא
קתני כל הנבלות מצטרפות זו עם זו דהיינו במיתתן וכיון דקאי אמתני'
מכלל דהא דקאמר רב נמי בכזית קאי במיתתן והיכי מתרצא לדרב
בחייהן : דאיכא פורתא וכו'. לא שמענו פירושו : אמר ליה רב יוסף לאביי
ההוא דיוקא דילך היא. כלומר האי דיוקא דקא דייקת דרב אמתני' קאי
שלך יהא אותו דקדוק ולא סבירא לי דרב דאמר אכילת שרצים וכו' לא
קאי אמתני' אלא שמעתא בעלמא קאמר : וקלסיה רבי יוחנן מיתיבי. על
הא דקאמר לעיל דקלסיה רבי יוחנן דמשמע דסבירא ליה דאכילת
שרצים בכעדשה מותיב ליה השתא : האברים אין להם שיעור. דאבר כל
שהוא אם הוא שלם אפילו הוא פחות מכזית לענין נבלות או אבר שלם
מן השרץ שהוא פחות מכעדשה מטמאין דהואיל והן איברין שלמין אע"פ
שאין בהן כשיעור מטמאין משום דחשיבי : ואמר ר' יוחנן אין האוכלן
לוקה עליהן אלא בכזית. והשתא משמע דר' יוחנן קאי אהאי ברייתא
דהאיברין והך ברייתא ודאי במיתתן קמיירי דקתני אפי' פחות מכזית
נבלות וא"ר יוחנן אין לוקין אלא בכזית והיכי קלסיה ר' יוחנן להא דר'

יוסי בר ר' חנינא דלוקין עליהן בכעדשה דאוקימנא לה נמי דבמיתתן קמיירי וקשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן : **אמר רבא במובדלין דבר הכתוב**. דהא דקלסיה ר' יוחנן לההיא מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה במובדלין דבר הכתוב בהני דכתיב בהן והבדלתם בהנך ח' שרצים שבתורה שמובדלין משאר שרצים וחמורין לענין טומאה יותר מן האחרים דאחרים לא מטמו כלל אלא הני ח' ובהנהו קאמר קרא דמשמע דאכילה נמי בכעדשה והאי דאמר ר' יוחנן אין לוקין עליהן אלא בכזית לא קאי אברייתא דברייתא ודאי מיירי בשרצים שאינן מובדלין קאמר ר' יוחנן דאין לוקין עליהן אלא בכזית : אלא מעתה דבמובדלין דבר הכתוב דמשני שיעורא בין מובדלין לשאינן מובדלין בהמה נמי הואיל והקיסה רחמנא לשרצים בחד קרא נבלת בהמה טמאה ונבלת בהמה טהורה לשרצים דכתיב והבדלתם וגוי בכל אשר תרמוש האדמה וגוי נימא נמי דלהכי אקשינהו דשני בין מובדלת לשאינה מובדלת ולימא הכי דהא דקאמר דנבלה מטמאה בכזית היינו במובדלת לבהמה טהורה קרי לה מובדלת שמובדלת מבהמות טמאות דמותרת באכילה אבל בהמה טמאה שאינה מובדלת לא מטמאה עד דאיכא טפי מכזית עד דאיכא כביצה :

א

-

יז

דף

אמר ליה כי אקשינהו רחמנא. בהמה טמאה וטהורה לשרצים לאו לפלוגי שיעורא בין נבילה מובדלת בין לנבילה שאינה מובדלת אלא לבל תשקצו וקמ"ל דאחת נבלת בהמה טמאה ואחת נבלת בהמה טהורה ואחד שרצים מחייב האוכלן משום בל תשקצו נמי ולאפושי לאו בנבלת בהמה טמאה לבד מלאו דנבלה דאיכא לאו דלא תשקצו ולא דבהמה טמאה : **מתני' דם השרץ ובשרו**. מצטרפין לכעדשה לטמא : **כלל אמר ר' יהושע כל שטומאתו ושיעורו שוין**. כגון נבלה ונבלה או חולד ועכבר : **טומאתו ולא שיעורו**. כגון שרץ ונבלה דטומאתן שוה דשניהן הויין טומאת ערב ולא שיעורו דנבלה שיעור טומאתה בכזית [ושרץ בכעדשה] : **ולא טומאתו**. [כגון נבלה ומת תרוייהו מטמאין בכזית] מת הויא טומאתו ז' ונבלה לא הויא אלא טומאת ערב : **לא טומאתו ולא שיעורו**. כגון מת ושרץ דשרץ שיעורו בכעדשה וטומאתו עד הערב ומת שיעורו בכזית

וטומאתו שבעה: **גמ' אמר רב חנין וכו'.** כלומר הא דקתני דם השרץ והבשר מצטרפין דוקא בשרו של אותו שרץ עצמו שפירש ממנו הדם דהוי דם ובשר משרץ אחד ולא שהדם משרץ אחד והבשר משרץ אחר אבל אי אתו מב' שרצים לא מצטרף: **הטמאים.** ה"א יתירא מלמד שמצטרף אפילו שרץ ושרץ כלומר כחצי שיעור משרץ זה וכחצי שיעור משרץ אחר מצטרפין חצי שיעור מחולד וחצי שיעור מעכבר מצטרפין וקשיא לרבי יוחנן: **אמר רב יוסף כאן בכולו כאן במקצתו.** אי הווי שרצים כולן שלימין בין משם אחד בין משני שמות ופירש חצי שיעור מזה וחצי שיעור מזה או מזה דם ומזה בשר כיון דאתו ממקום חשוב דתרווייהו השרצים שלימין נינהו וחשיבי מצטרפין והא דאמר ר' חנין וכו' היינו במקצתן דלא הווי השרצים שלימין אלא מקצתו של כל אחד ואחד מונח בכאן ופירש דם מזה ובשר מזה הואיל ולא אתו משרצים שלימין לא חשיבי ולא מצטרפי הדם עם הבשר אלא עם בשר אותו שרץ שפירש ממנו הדם: **ומנא תימרא.** דשני לן בין כולו למקצתו: **נשפך על הרצפה.** רביעית דם שלימה והיה מקומו קטפרס ולהכי נקט רצפה שהרצפה היתה חלקה דהויא כמדרון ונתפשט הדם: **איהל על מקצתו.** של רביעית דם כגון ששחה על מקצתו טהור משום דלא איהל על כל השיעור: **איהל על כולו.** על הרביעית של דם טמא: **והא א"ר חנינא רביעית דם שהגיס בה.** שהפך בה בכוש או בכרכר טהור ואע"ג דכי הגיס בה א"א שלא יאהיל על כולו קתני טהור אותו המגיס בו ואמאי קתני אידך ברייתא איהל על כולו טמא: **אלא לאו ש"מ כאן בכולו כאן במקצתו.** דהאי דקתני איהל על כולו טמא היינו היכא דאתי האי רביעית דם ממת שלם ולהכי חשיב דמטמא באהל והא דקתני שהגיס בה טהור היינו היכא דלא בא רביעית זה ממת שלם אלא שיצא ממקצתו שהיה מונח שם מקצת מת ופירש ממנו אותו דם אע"ג דאית ביה רביעית הואיל ואינו בא ממת שלם לא חשיב ואינו מטמא באהל וכן אמר רבי: **א"ל דכתיב וזה לכם וגו'.** והאי קרא מיותר הוא לדרשא למידרש ביה הכי דהא כתיב קרא אחרינא (ויקרא יא) אלא הטמאים לכם: **אמרו לו.** לרבי מתיא תלמידיו של רבי מתיא: **חכים לו בן יוחאי.** כבר נתחכם בן יוחאי שיודע לומר דבר זה: **למוד ערוך.** ולא אמרה מדעתו ומנלן דלמדה מרבי אלעזר בר רבי יוסי מהכא שפעם אחד וכו': **וסיפר קומי.** שגילח השער שעל מצחו והניח השער של אחריו כעין בלורית שהעובדי כוכבים עושין כדי שלא יכירו בו שהוא יהודי: **מי שיש לו אויב.** רצונו שיעשיר או רצונו שיעני:

שהוא מלומד בנסים. שנעשו לו נסים במערה כדגרסינן בפרק במה מדליקין (שבת דף לג:): **אילו היה אבא חלפתא**. אביו של ר' יוסי: **יכולין אתם לומר תן בנך להריגה**. בתמיהה כך אין אתם יכולין לומר לי שאתן בני להריגה: **אמר להו ר' יוסי**. מסתפינא דלמא עניש ליה ר' שמעון בן יוחאי לבני ובדבר זה אני מתיירא יותר מפחד האויבים שמתירא אני שמא יכעוס עליו בשביל שום דבר ויענישנו: **קיבל עליו**. רבי שמעון בן יוחאי דלא עניש ליה ואף על פי כן ענשיה כדאמרינן לקמן דאמר ליה אל יחזור הבן כו': **עיקם פיו**. ר' אלעזר בר רבי יוסי שלא אמר קול רם כמנהגו אלא עיקם פיו מכמות שהיה רגיל לדבר ואמר בלחישה שלא ירגיש רבי שמעון בן יוחאי שיהא כמורה הלכה לפניו ואף על פי כן הרגיש בו רבי שמעון בן יוחאי ואמר לו מעקימת שפתיך אתה ניכר ראיתי שהשבת תשובה וניכר שחכם אתה שידעת להשיב אבל הואיל והורית לפני אל יחזור כו' דענשו ואידך מפרש באגדתא היכי הוה עובדא דנטה נפשו למות עד שנזכר רבי שמעון בן יוחאי שאמר לאביו שיהא מחזירו לשלום ובקש עליו רחמים והיאך נתרפא מפרש התם: **בן תמליון**. שד שקורין נוטיו"ן {שדון}: **שפחה של [בית] אבא**. הגר נזדמנו לה שלשה מלאכים דשלש פעמים כתיב מלאך בפרשה (בראשית טז): **עאל בברתיה דקיסר**. ונשתגעה והיתה צועקת ואומרת הביאו לי את ר' שמעון בן יוחאי בכל שעה ואידך כולה מפרש התם: **אשכח ההיא איגרתא**. דכתיבי בה הלין גזירות דאמרן לעיל: **אני ראיתיה בעיר [רומי]**. בפרוכת קמיירי שראה אותה בבית הקיסר והיו עליה כמה טיפי דמים מפר ושעיר של יום הכפורים שהוזה עליה (ולא היה) כמצליף שלא היו הטיפין זו בצד זו: **מתני' אפילו בקל שבשניהן**. כלומר דפחות מכעדשה דשרץ אינו מצטרף להשלים לכזית נבלה דהוא קל וכ"ש דנבילה אינה מצטרפת לפחות מכעדשה דשרץ דהיינו שיעור חמור וכן חצי זית של מת אינו מצטרף לחצי זית של נבלה אפילו לטמא טומאת ערב: **גמ' לא שנו**. דפיגול ונותר אינן מצטרפין (לחצי זית) אלא לטומאת ידים דמדרבנן היא כדאמרינן במסכת פסחים (דף קכ:): שגזרו בנותר ופגול שיהו מטמאין את הידים משום חשדי כהונה או משום עצלי כהונה וכיון דגזרה דרבנן היא אינן מצטרפין לטומאת ידים דלא עבדינן תקנתא לתקנתא דכיון דמדרבנן היא הא גזרה דפיגול ונותר אי אמרת דמצטרפין הוא גזרה לגזרה: **אבל**

לענין אכילה. דפיגול ונותר מצטרפין דאי איכא פחות מכזית פיגול ונותר משלימו לכזית ואכלו חייבין עליו משום פיגול וכן אי הוי רוב דנותר ופיגול משלימו לכזית ואכלו חייב עליו משום נותר ואמר לו רבי דאי הוי חצי זית מזה וחצי זית מזה מצטרפין זה עם זה לחייב עליו משום נותר ומשום פיגול: **כי קדש הם.** משמע דשניהן מצטרפין לאכילה ומלא יאכל נפקא דכל שבקדש פסול כגון נותר ופיגול בא הכתוב וכו': **מתני' האוכל שנטמא באב הטומאה.** דהוא ולד ראשון והאוכל שנטמא בולד הטומאה דהוא שני מצטרפין זה עם זה לטמא בקל שבשניהן דהיינו שני ומצטרפין יחד לעשות שלישי כדרך שהשני עושה דהוא קל שבשניהן אבל לא מצטרפין להכי שיעשו שני כמו ראשון שעושה שני דא"כ היינו חמור שבשניהן: **גמ' תניא א"ר שמעון מה טעם.** מצטרפין ולד ראשון עם ולד שני לפי שאפשר לשני שיעשה ראשון: **והא לא אפשר.** דשני לעביד ראשון לעולם דלא מצינו טומאה שעושה כיו"ב דאפילו שני נמי לא עביד וכ"ש דראשון לא עביד: אלא מה טעם מצטרפין משום דמי גרם לשני שיבוא לידי טומאה לאו ראשון וכיון דמכח ראשון אתי עליה טומאה הוי כי ראשון ולהכי מצטרפין: **בני חדא ביקתא נינהו.** מבית אחד הן (משמונה שרצים) כלומר דתרווייהו ראשון ושני אתי מקראי מחדא דשני אתי מכח ראשון להכי אמר שווי דמצטרפין זה עם זה כקל שבשניהן דעושין שלישי בין רבא לרבא אשי ליכא בינייהו אלא שינוי לשון דרבא אשי מוסיף ואמר בני חדא בקתא אינון:

א

-

יח

דף

מתני' הערלה וכלאי הכרם מצטרפין. כדאמרי' גבי פגול ונותר: **גמ' והתניא כל שהוא למכות.** האכילה כל שהוא עובר בלאו וא"כ למאי מצטרפין: **מתני' הבגד.** שהוא מטמא ג' אצבעות על ג' אצבעות: **והשק.** שיעורו ד' טפחים על ד' טפחים: **הבגד מצטרף לשק שקל הימנו לארבעה על ארבעה וכן כל אחד ואחד מצטרף לקל הימנו דשק מצטרף לעור לחמשה על חמשה והעור למפץ לששה על ששה דהיינו לקל הימנו אבל לא הקל עם החמור דלהכי תנא להו. הכי הבגד והשק והעור כו' כולן מצטרפין זה עם זה: **מפני שהן ראויין לטמא במושב.** מפני שכשיש בין כולן שיעור אחד בין שניהם ראויין ליטמא מושב עליו הלכך מצטרפין:**

גמ' תנא קיצע מכולן. שאם חתך מכולן משהו מכל הני דתנן במתניי מהבגד ומשק ומעור וממפץ ועשה מכולן בגד: **למשכב ג'**. כלומר אם חישב עליו לעשותו למשכב כגון לתופרו בכסת אם יש באותו בגד שלשה על שלשה הואיל וראוי לעשות ממנו טלאי לכסת שנקרע מטמא משום משכב: **ואם חישובו למושב**. לעשותו טלאי לבגד אם יש באותו בגד טפח על טפח מטמא משום זב: **לאחיזה**. אם חישב עליו לאחיזה מטמא אפילו בכל שהוא: **מאי לאחיזה אמר ר"ל שכן עומד לנוולה**. שכן ראוי אותו בגד לאורגים שהוא מחליק המטוה של אריג בסובין או בשום דבר כדי לחזקו כורך בגד כל שהוא על אצבעו להגין עליו שלא יחתכנו החוט והיינו עומד לנוולה לכרוך על אצבעו כשאורג ומטוה החוטין ונוולה היא אריגה כדאמרינן במס' גיטין (דף לד.) אשכחה דיתבא ונוולה: **הואיל וראוי לקוצצי תאנים**. שכשמחתכין את התאנים כורכין בגד כל דהו על ידיהם שלא יתלכלכו בדבש התאנים הלכך מקבל טומאה:

פרק חמישי - הנהנה מן ההקדש

מתני' הנהנה אע"פ שלא פגם מעל. קס"ד בין בדבר [שאין דרכו לפגום ובין בדבר] שדרכו לפגום קאמר ר' עקיבא דכיון שנהנה מעל: **שיש בו פגם**. כלומר שדרכו ליפגם: **כיצד**. הוא דבר שאין בו פגם: **נתנה קטלא**. ענק של זהב של הקדש בצוארה או טבעת בידה: **או שתה בכוס של זהב**. של הקדש כל הני אין בהו פגם שאינן נפגמין בכך אלא כיון שנהנה מהן שוה פרוטה מעל והיכי משערינן בהו הכי אומדין כמה רוצה אשה ליתן שישאלו תכשיטין כהללו להוליקן לבית המשתה להתכבד בהן ומשלמת להקדש שיעור הנאה שנשתמשה בהן: **וכל דבר שיש בו פגם**. כגון לבשה חלוק או כסה בטלית או ביקע בקרדום הואיל ועומדין ליפגם לא מעל עד שיפגום בהן בש"פ: **גמ' תנא ומודה ר"ע לחכמים בדבר שיש בו פגם**. לא מעל אלא לכשיפגמו דלא אזלינן בתר הנאה אלא בתר פגם: ופריך א"כ דמודה ר"ע לרבנן בדבר שיש בו פגם דלא מעל עד שיפגום ופשיטא דרישא דקאמר ר"ע כיון שנהנה מעל בדבר שאין בו פגם א"כ היינו רבנן ובמאי קא מיפלגי: **אמר רבא בלבוש מציעאה**. דלא לביש ליה מבחוץ לגמרי דמלבוש החיצון פגם לאלתר ולא לגמרי מבפנים סמוך לבשרו דההוא נמי פגים לאלתר שמתחכך לבשר אלא בלבוש שלובש בינתים בין מלבוש העליון ובין התחתון שאינו נפגם עד זמן מרובה: **ומלמלא**. בגד של פשתן

שדק ביותר כדאמרינן גיטין (דף נט.) דבר הנמלל ונמתח דהוי כי אמגוזא [ופלגא] שכל כך דק שכשכורכין אותו כולו ביחד אין הכרך גדול יותר מאגוז [וחצי] ולפי שדמיו יקרים הרבה אינו לובשו אלא פעם בשנה או פעמים ומשמרו הרבה שלא יפגם ואין בו פגם עד זמן מרובה ובהא פליגי ר"ע סבר הואיל והווי דברים שאינן נפגמין לאלתר אע"ג דפגמי לאחר זמן כיון דלא פגמי לאלתר הוי כדבר שאין בו פגם דמועלין בו כיון שנהנה ממנו כשזה פרוטה אע"ג דלא פגם ורבנן סברי הואיל ויש בו פגם מ"מ לא מעל עד שיפגום : **נפש**. האמור במעילה : **וכן הוא אומר וימעלו וגו' ויזנו אחרי הבעלים**. ששינו עצמם מן המקום לעבודת כוכבים :

דף יח - ב

יכול פגם ולא נהנה. כלומר יכול יהא מועל היכא דפגם ולא נהנה כגון שקרע בגד של הקדש דומיא דוימעלו דעבודת כוכבים דאיכא שינוי וליכא הנאה : **או יהא מועל כשנהנה ולא פגם**. כי היכי דאשכחן בסוטה דנהנה ולא פגם שהרי פגומה ועומדת שבעולה היא ומעילה היא : **או בדבר שמחובר לקרקע**. כגון באילן של הקדש ובשליח שעשה שליחותו של בעה"ב יכול שימעול השליח כמו שאילו עשה מדעת עצמו : **ת"ל וחטאה ונאמר חטא בתרומה**. ולא תשאו עליו חטא מה חטא האמור בתרומה פוגם ונהנה ומי שפגם נהנה דהוא עצמו שפגם התרומה הוא עצמו נהנה ממנה : **ובדבר שפוגם בו נהנה**. ולא בדבר אחר : **ופגימתו והנאתו כאחד**. בשעה אחת כדאמרינן הנאתו וביעורו שוה : **ובתלוש מן הקרקע**. דתרומה אינה נוהגת אלא בתלוש דכתיב (דברים יח) ראשית דגנך היינו דאידיגן : **ובשליח שעשה שליחותו**. דכי תרם מדעתו של בעה"ב הוא דהויא תרומה : **אף חטא האמור במעילה פוגם ונהנה**. מעל לאפוקי פגם ולא נהנה כגון שקרע שיראין של הקדש או לבש חלוק שנהנה ולא פגם ואידך דקתני במתניי דנהנה כחצי שיעור דלא מעל : **ופגימה והנאה כאחת**. למעוטי פוגם האידנא פרוטה ונהנה למחר פרוטה : **שליח שעשה שליחותו**. של בעה"ב דבעה"ב מעל פרט לשליח שלא עשה שליחותו אלא מדעת עצמו שלא מעל בעה"ב : **אין לי אלא אוכל ונהנה**. כדאמרן דכיון דיליף מתרומה לא אשכחן אלא אוכל דכתיב (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה וגו' : **אכילתו ואכילת חבירו**. כגון שלקח שוה פרוטה מן

ההקדש ואכל הוא חציה והאכיל חציה לחבירו או נהנה הוא כחצי שיעור ונתן לחברו החצי האחר ונהנה הוא והנאתו ואכילת חברו כגון שסך משמן של הקדש בחצי פרוטה ונתן לחברו החצי האחר ואכלו וכן למפרע והכא לא מיירי בשום פוגם אלא באוכל: **ואפילו לזמן מרובה**. כגון שאכל זה חצי שיעור בשחרית וחבירו לערב מנין שמצטרפין ויהא הנהנה חייב ת"ל תמעול מעל ריבה: **אי מה חטא האמור בתרומה לא צירף שתי אכילות כאחת**. אלא אכילה [אחת] בעי בכזית כדכתיב ואיש כי יאכל קדש וגו' דבתרומה קא מיירי אף במעילה לא צירף שתי אכילות כאחת ואנן קי"ל דצירף בה שתי אכילות כאחת ומנין אתה אומר שאם אכל היום חצי שיעור ואכל למחר חצי שיעור דהיינו שתי אכילות ואפילו לזמן מרובה שהוא חייב: הא מילתא איכא בין זמן מרובה דהכא לזמן מרובה דלעיל דהאי דהכא משמע בין לאחר שנים או שלשה ימים דקתני ביה אכל היום ואכל למחר וההוא דלעיל לא משמע אלא ביום אחד דלא תנא אכל היום ואכל למחר: **ואפילו**. לא השלים שיעור אכילתו: **מכאן ועד שלש שנים מנין**. שהוא חייב:

א

-

יט

דף

עד שיצא מן ההקדש לחול. לפי שכשאוכל את התרומה הוא מוציאה לחולין מנין המוציא מקדש לקדש כגון שלקח ממצעות הקדש וקנה מהן קיני זבין וקיני יולדות או ששקל מהן שקלו שהוא חייב לשקול לתרומת הלשכה או שהביא חטאתו ואשמו מן הקדש דהיינו מקדש לקדש וכיון שהביא לעזרה מעל דברי ר"ש דקסבר דמאן דמיחייב חטאת או אשם לעולם הוא חייב באחריותו עד שיביאנו לעזרה וכיון שהביאו נפטר מאחריותו אף האי נמי דמוציא מקדש לקדש כיון שהביאו לעזרה יצא ידי חובתו ידי אחריות ומעל: **ורבי יהודה סבר לעולם הוא חייב באחריותו עד שיזרוק הדם**. אף הכא נמי כיון שנזרק הדם ויצא ידי אחריות חובתו מעל דכיון דיצא בו ידי חובתו כמו שהוציאו לחולין דמי ומנין דמעל לר"ש כדאית ליה ולר' יהודה כדאית ליה ת"ל תמעול מעל ריבה: **שיכול מאי**. כלומר מה הוה ס"ד למעט נשיא או משוח ממעילה פשיטא דכולן חייבין דנפש כתיב ונפש משמע בין יחיד בין נשיא ומשוח: מהו דתימא אמר רחמנא גבי שמן המשחה ואשר יתן ממנו על זר והאי

משוח לאו זר הוא דהא אימשח בגוויה. סד"א דלא הוי בכלל מעילה קמ"ל דנפש דמשיח נמי הוי בכלל מעילה: **אקשיה רחמנא**. כלומר אמרינן לעיל דאקשיה רחמנא למעילה לסוטה ולעבודת כוכבים כדאמרינן לעיל והיכי דמי אקשיה לסוטה דכי היכי דסוטה אע"ג דלא פגמה מעל דסוטה פגומה ועומדת היא דאינה נוהגת אלא בבעולה כדכתיב מבלעדי אישך ואמרינן (סוטה דף כד:) שקדמה בעילת הבעל לבעל והיינו בעולה ואפ"ה כתיב ומעלה בו מעל: **גבי הקדש נמי אם נתנה טבעת בידה**. אע"ג דלא פגמתו מעלה: **אקשיה רחמנא לעבודת כוכבים דעד דאית ביה שינוי**. שמשנה עצמו משכינה לעבודת כוכבים גבי הקדש נמי עד דביקע בקרדום עצי חולין דשינה ממלאכת קדש למלאכת חול לא מעל עד דביקע דפגמה: **אקשיה רחמנא לתרומה**. כדאמרינן לעיל יליף חטא חטא מתרומה להכי מה תרומה פרט למזיק שאם שפך אוכלין או משקין של תרומה ולא נהנה מהן שאינו חייב אף גבי הקדש נמי כל מידי דבר אכילה כי מזיק ליה ששפכו ולא נהנה ממנו פטור ממעילה ואמר לן רבי דהוא הדין נמי אף במידי דלאו בר אכילה הוא כי מזיק ליה פטור דאין חיוב מעילה עד שיהנה אלא משום דכתיב בתרומה כי יאכל דבתרומה ליכא אלא חיוב אכילה אמר נמי גבי הקדש כל דבר אכילה: **ודהבא לאו בר איפגומי הוא**. דקתני מתניי כיון שנהנה מעל ולא קתני ביה עד שיפגום אלמא דלאו בר פגימה הוא וא"כ דלא מיפגם: **דהבא דכלתיה דנון להיכא אזל**. נון אדם עשיר היה ונתן זהב הרבה ותכשיטין לכלתו וכשנתן לה שקלו ולאחר זמן שקלו ונמצא חסר ממשקלו אלמא זהב נמי עשוי ליפגם: **אמר ליה**. רב זביד מהא ליכא למשמע מינה דדלמא ודאי דחסר להיכא דרמיין כלתיך כלומר לפי שלא היו משמרות אותו זהב אלא משמרות תכשיטיהן כראוי בשביל כך חסר אבל זהב המשתמר יפה אינו נחסר: **ועוד**. אם ת"ל דמתחסר הוא אפ"ה כיון שנהנה מעל דנהי דלא איכא נהנה ופגם לאלתר שאינו פוגם מיד בשעה שנהנה ממנו לעולם מי לית ביה פגימה דמי קאמינא דלית ביה פגימה לעולם לאלתר קאמינא דלית ביה פגימה אבל לאחר זמן הולך ומתחסר וכיון דלאלתר לית ביה פגימה הלכך כיון שנהנה מעל: **מכדי בחטאת בהמה תמימה מיירי**. מתניתין היינו כוס של זהב דכי היכי דכוס של זהב לא קאי לאיפגומי ומשום הכי לא אזיל ביה בתר פגימה אלא כיון שנהנה בו בפרוטה מעל אף חטאת תמימה דקיימא להקרבה לאו בת פדייה היא כיון שנהנה ממנה למעול בה ואמאי קאמר עד שיפגום מאי פגם מצי למעבד בה דאפילו רכיב עלה עד דאכחשה האי לא הוי שם פגם דלא פגמה למזבח

דבהמה בין שמינה בין כחושה חזיא לכפרה ואין בה תורת פגימה : **אמר רב פפא מתניתין בחטאת בעלת מום עסקינן**. דקיימא לפדייה וכיון דפגמה שהכחישה ופיחת מדמיה ודבר שיש בו פגם הוא הלכך לא מעל עד שיפגום בשוה פרוטה וסיפא דקתני כשהיא מתה כיון שנהנה בשוה פרוטה מעל מיירי בין בתמימה בין בבעלת מום דכיון דמתה לאו בת פדיון היא דאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים (פסחים דף כט.) הלכך לא תני בה עד שיפגום :

דף יט - ב

מתני' נהנה כבחצי פרוטה. כגון שלבש בגד של הקדש ונהנה בו כשיעור חצי פרוטה : **ופגם בחצי פרוטה**. שקרעו ופגמו כשיעור חצי פרוטה : **או שנהנה בשוה פרוטה בדבר אחד**. שיש בו פגם ולא פגם : **ופגם בש"פ בדבר אחר**. כגון ששפך משקה ולא נהנה מהן ה"ז לא מעל עד שיהנה שוה פרוטה ויפגום בש"פ בדבר אחד והכא מיירי בדבר שיש בו פגם וקסבר דכתרומה בעינן דפגימתו והנאתו כאחד : אין מועל אחר מועל במוקדשין אלא בהמה דקדשי מזבח וכלי שרת בלבד. הני לאו לדמי קיימי ולא בני איפגומי נינהו שאפילו רכב ע"ג בהמה והכחישה או תלש מצמרה עדיין ראויה היא לקרבן ולא פסלה בכך למזבח דבין שמינה ובין כחושה חזיא להקרבה ואין בה תורת פגימה הלכך אכתי בקדושתה קיימא הלכך יש בה מועל אחר מועל וכן שתה אחד בכוס של זהב אפי' איפחתו ופגמו כיון דקדושת הגוף היא ולא קדושת דמים דלאו לפדייה קיימא עדיין קאי לשירות ויש בו מועל אחר מועל : **רבי אומר כל דבר שאין לו פגם**. שאינו נפסל בפגימה דהיינו כל דבר שאין לו פדיון כי הני בהמה וכלי שרת דאמרן במתני' יש בו מועל אחר מועל ובגמ' מפרש מאי איכא בין רבי לרבנן : **גמ' קסבר בעניינא דבהמה הוא דכתיבא**. מעילה ולא בשאר מילי דכתיב [והכהן] יכפר עליו (הכהן) באיל האשם והאי באיל האשם יתירא הוא שכבר נאמר תחלה איל אשם ונימא קרא וכפר עליו הכהן ותו לא באיל האשם ל"ל לומר שכפר עליו במה שמעל באיל האשם שנהנה ממנו דמשמע אפי' מעל בו מאה פעמים קרוי אשם שיש בו מעילה כל שעה ומדכתב רחמנא בהמה גבי מעילה ולא שאר מילי מכלל דאין מועל אחר מועל אלא בבהמה בלבד : **ר' נחמיה**. דמוסיף כלי שרת למעילה מייתי

להו מק"ו אם אחרים מביאין לקדושתן כלומר כיון דכלי שרת חמירי כ"כ שמביאין אחרים לקדושה ויש בהן מעילה דהכי קיימא לן (זבחים פז.) דכלי שרת מקדשין בכל דבר : **הוא עצמו**. כלי שרת כגון כוס של זהב לא כ"ש שיהא קדוש כל כך שיהא בו מועל אחר מועל : **איכא בינייהו עצים דת"ר האומר הרי עלי עצים וכו'**. דהכי תנן במס' מנחות בפרק האומר הרי עלי עשרון האומר הרי עלי עצים לא יפחות משני גזירי עצים ואמרינן בגמרא ת"ר קרבן מלמד שמתנדבין עצים וכמה שני גזירין וכן הוא אומר והגורלות הפלנו על קרבן העצים : **רבי אומר עצים קרבן הן וטעונין מלח וטעונין הגשה**. לרבי דקרי להו קרבן הוי דבר שאין בו פגם וקדשי קדושת הגוף ויש בהן מועל אחר מועל שאם ישב עליהן וחזר אחר וישב עליהן יש בהן מועל אחר מועל ולרבנן דלא קרו להו קרבן לא הוו כקדשי מזבח אלא הוו כקדשי בדק הבית והוו דבר שיש בו פגם ודמו כמאן דלא קיימי אלא לדמי ואין בהן מועל אחר מועל : **אמר רבא לדברי רבי**. דקרי להו קרבן אותן עצים טעונין עצים אחרים להקטירן עליהן כמו שאר קרבן : **וצריכין קמיצה**. שיקח מן העצים מעט בקומצו ויקטיר תחלה דהואיל ומקיש להו למנחה שטעונין מלח והגשה טעונין נמי קמיצה : רב פפא אמר קדשי מזבח וכו' איכא בינייהו : **והתניא**. בניחותא קדשי מזבח תמימין ונעשו בעלי מומין ועבר ושחטן עד שלא נפדו רבי אומר יקברו משום דקא סבר הכל היו בכלל העמדה והערכה אפילו קדשי מזבח והני לא אפשר בהעמדה והערכה דהא מתו הלכך יקברו הואיל ולית להו פדייה הלכך יש בהן מועל אחר מועל הנהנה ממנה אחר שחיטה : **וחכמים אומרים יפדו**. דלא בעו העמדה והערכה וכיון דקדושת דמים נינהו ואית בהו פדייה אין בהן מועל אחר מועל :

א

-

כ

דף

מתני' נתנה לחברו הוא [מעל]. הנותן מעל שהוציאה לחולין : **גמ' מ"ש**. דכי נטלה הוא דלא מעל ומ"ש כי נתנה לחברו דמעל : **בגזבר המסורות לו**. אותו אבן או אותו קורה עסקינן דכי נטלו הוא עדיין ברשותו הם וברשות הקדש נינהו כמתחלה אבל כי נתנה לחברו הרי שינהו מרשות הקדש לחול ומעל : **כיון דשינה**. שפיחתה וחתכה אי נמי שבנאה בבנין מעל שהרי שינה אותה : **שהניחה על פי ארובה**. כשהיא שלימה שלא

בנאה כלום אלא הנחה בעלמא הוא דעבד בה הלכך לא מעל עד שידור תחתיה בשוה פרוטה. (ל"א) כגון שסתם פי ארובה והיה פירות תחת הארובה ועכשיו נהנה ממנו הכי שאין הגשמים יורדים עליהם דכיון שהגין עליהן בשוה פרוטה מעל: **וכיון דבני לה מיהת מעל**. הכי קתני (לעיל) כיון דבנה מעל דאע"פ שמחוברת היא בבנין חשיב לה כתלוש ואית בה מעילה: **לימא**. מדהכא מעל דאע"ג דחיברו כתלוש דמי והיינו מסייע ליה לרב דאמר המשתחוה לבית אסרו דאע"ג דמחובר לקרקע הוא לענין עבודת כוכבים כתלוש דמי דאי אמרת כמחובר דמי לא אסריה דהכי גמרינן (ע"ז דף מה.) אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם ואי אמרת כמחובר דמי לא נאסר דהוי דומיא דהר ואי כמחובר דמי נמי לענין מעילה לא אית בזה מעילה דהא אין מועלין במחובר לקרקע: לעולם אימא לך דהמשתחוה לבית לא אסרו דמחובר דמי וה"נ כיון דבני לה בסיד כמחובר דמי ואי אמרת א"כ אמאי מועלין בה משום דהנאה הנראה לעינים אסרה תורה במעילה וקורה זו שבנאה בבנין הנאה הנראית לעינים היא ולהכי מועלין: **לימא**. מדאמרינן הכא דמעל דאע"פ שבנאו כתלוש דמי מסייע ליה הדר בבית של הקדש מעל דכתלוש דמי: **אמר ריש לקיש**. לעולם אימא לך בית כמחובר דמי ומהכא לא תסייע ואם אמרת א"כ אמאי מעל התם בשהקדיש האבנים והסיעם כשהן בתלוש ואח"כ בנאן דכיון דבשעת הקדש הוה תלוש הלכך אע"ג דשוב בנאו דמחובר הוא יש בו מעילה: וקא דייק אבל בנאו ולבסוף הקדישו לאחר שהיה מחובר מאי לא מעל א"כ אמאי רהיט ותני הדר בבית של מערה של הקדש לא מעל: **אמרי כו'**. הא ודאי ה"נ הוה מצי למיתני דודאי לא מעל אבל מש"ה נקט בית של מערה משום דפסיקא ליה דלעולם לית בה מעילה להכי (פסיקא הכי בא ליה למיתנייה): **בית של אבנים דעלמא לא פסיקא ליה**. מילתא דיש הפרש בין בנאו ולבסוף הקדישו בין הקדישו ולבסוף בנאו להכי לא תנייה ולעולם דוקא הקדישו ולבסוף בנאו יש בו מעילה דכתלוש דמי:

פרק שישי - השליח שעשה

מתני' השליח שעשה: לא עשה שליחותו. אלא שינה ממה שאמר לו בעה"ב השליח מעל: **תן בשר**. של הקדש אמר לו תן להם חתיכה חתיכה והוא אומר טלו ב' ב' והם נטלו ג' ג' כולן מעלו. בעה"ב מעל לפי שנעשה

דגים משום דרגיל וכו' ומין בשר הוא ולהכי אוסר : **אמר רב פפא**. מש"ה אסור בבשר עופות משום דביום הקזה עסקינן דנדר דכי נדר בכל בשר שראוי לו לאכול בו ביום אבל שאינן ראויין לו בו ביום הקזה ודאי לא נדר כגון דגים : אי הכי אמאי אסור בעופות ציפרא נמי ניכול דאמר שמואל האי מאן דמסוכר. שהקיז דם בכתפיה ואכיל ציפרא וכו' אלמא דלא אכיל ההוא יומא ולא נדר מיניה ובהני ספרים דכתיב בהו ציפרא נמי לא ניכול מש"ה ציפרא נמי לא רגיל איניש למיכל ביום הקזה ולא נדר מיניה : **על בשר מליח**. במלח שני ימים ולילה אחת דשוב אינו משיב את הנפש : **אלא אמר רב פפא**. להכי (אינו) אסור בבשר עופות דנדר מן הבשר ביומא דכייבין ליה עיניה שהוא אינו אוכל דגים שקשים לעינים אבל כל מין בשר אפי" בשר עופות אכיל הלכך נאסר בכל מין בשר שראוי לו לאכול ומותר בדגים והא דאמרינן במסכת נדרים (דף נד :) סימן נו"ן סמ"ך עיי"ן דמשמע נון סמא לעינא היינו בתחלת עינא כשמתחילין העינים לכאוב אבל בסוף אוכלא קשי להו דגים : **שמע מינה מוסיף על דבריו הוי [שליח]**. מדקתני כולן מעלו דמשמע דבעל הבית נמי מעל מכלל דסבירא ליה לתנא דמתנני דשליח לא עקר שליחותו דבעה"ב אלמא מוסיף על דבריו הוא דהוי דאי הוי עוקר שליחותו לא היה הבעה"ב מועל אלא ודאי מוסיף על שליחותו הוא ותפשוט מהכא הא דמיבעיא לן במסכת כתובות (דף צח :) האי מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי ליתכא דארעא וזבין ליה כורא שהוא פי שנים מי אמרינן מוסיף על דבריו של משלח הוי ולא עקר שליח שליחותיה וקנה (שליח כוליה כורא) או עובר על דבריו הוי ולא קנה הלוקח כלום : **אמר רב ששת**. מהכא לא תיפשוט דהכא היינו טעמא דבעל הבית נמי מעל משום דאמר שליח מדעתו דהכי אמר שליחא לאורחים טלו לכם שתי חתיכות האחד מדעתו של בעל הבית ואידך מדעתי ואידך לקחו מדעתן דהכא ודאי מוסיף הוי ואיתעבידא שליחותיה ולכך מעל וכי תימא (אי הכי) הא פשיטא דבעל הבית מעל :

א

-

כא

דף

מהו דתימא וכו' ולא למעול בעה"ב קמ"ל. כיון דאמר (טלו) ודעתו של בעה"ב היינו שליחותיה ומעל : מתנני דלוסקמא. טליקא דסבי שקורין טסק"א {טסק"א: שק} בלע"ז : **אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי**.

שתביא לי אותו ממקום שהבאת לי אלא מזה האחר בעל הבית מעל שהרי נעשית שליחותו דדברים שבלב שהוא אומר לא היה בלבי על זה אינן דברים: **לא עשה שליחותו**. ממה שצוהו בעה"ב בעל הבית לא מעל דלא איתעבידא שליחותיה והם לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנווני מעל לכשיוציא כשיתן אותה פרוטה לשום אדם דהשתא הוא משנה לה מקדש לחול כשמוציאה: **שלח**. פרוטה של הקדש ביד פקח ונזכר בעה"ב שהיה של הקדש קודם שהגיעה ליד חנווני: **החנווני מעל**. ולא בעה"ב ולא שליח (דבעל הבית לא מעל דכיון דבעה"ב נזכר שהיא של הקדש קודם שהגיעה ליד החנווני מעל ולא בעל הבית ולא שליח) דבעה"ב לא מעל דכיון דנזכר בעה"ב קודם שנעשה שליחותו איפטר ליה ממעילה דה"ל מזיד ומעילה אינה נוהגת אלא בשגגה דכתיב וחטאה בשגגה מקדשי ה' ושליח נמי לא מעל שהרי עשה שליחותו אבל חנווני מעל לכשיוציא דהואיל ואינו יודע דשל הקדש היא הויא שגגה גביה: **אלא כיצד יעשה**. בעה"ב כשנזכר לו שיוציא החנווני מידי מעילה נוטל פרוטה של חולין ואומר כו' קודם שיוציאנה החנווני: **גמ' הא לאו בני שליחות נינהו**. הני חש"ו ואמאי מעל בעל הבית משיעשו שליחותו: **עשאו**. לחש"ו כמעטן של זיתים דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן שמחמת שמונחים במעטן בדוחק מתחממין ומזיעות טיפות שמן ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב משום דכבר מתחילין לכונסן כדי לסוחטן בבד וכיון דניחא ליה בההיא זיעה הרי הן מוכשרין: **אבל לא זיעת הקופה**. אותה זיעה שמזיעין בקופה כשמלקטין אותן דההיא זיעה לא חשיבא ליה ולא ניחא ליה ולא מכשרא לקבל טומאה ומ"מ האי זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דקעביד שליחותיה דבעה"ב אע"ג דמעטן לאו בר זיעה הוא חשיבא הא זיעה ומכשרא לטומאה הא נמי חרש שוטה וקטן אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי איתעבידא שליחותיה על ידיהן הואיל וניחא ליה בגווייה מעל: **ורבי יוחנן אמר**. מהכא דתנן נתנו לעירוב ע"ג הקוף והוליכו וקתני ה"ז עירוב אלמא אע"ג דלא הוי בן דעת הואיל ואיתעבידא שליחותיה הוי עירוב הכי נמי גבי חש"ו: **ואע"ג דלא אידכר שליח**. לא מעל שליח אלא חנווני: **ורמינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר שליח השליח מעל**. דכיון שנזכר בעה"ב דה"ל מזיד פטור ממעילה אבל השליח דשוגג הוא מעל והיינו דאמר במס' חגיגה האי דמעל השליח היינו כהררין התלויין בשערה דשליח ענייא מאי עביד הא לא עביד אלא שליחותיה דבעה"ב: **א"ר ששת מתני'**. היינו טעמא דחנווני לחודיה מעל שנזכרו שניהן בעה"ב ושליח והחנווני לא נזכר דשניהם הבעה"ב והשליח הוו להו מזידין ולכך לא מעלו אלא חנווני לחודיה דהוה שוגג: **מתני' נתן לו**

פרוטה ואמר לו הבא לי בחציה. כלי חרס שמדליקין בו את הנרות ובחציה פתילות: **והלך והביא בכולה נרות או בכולה פתילות.** שניהם לא מעלו בעה"ב לא מעל שלא נעשה שליחותו והשליח נמי לא מעל שבדבר ששינה בו שליחותו לא היה בו אלא חצי פרוטה ואין מעילה בחצי פרוטה: **או שאמר לו הבא לי כו'.** ה"נ שניהם לא מעלו משום טעמא דרישא: **אבל אם אמר לו הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני וכו'.** השליח מעל ששינה שליחות בפרוטה שלמה ומעל:

ב

-

כא

דף

והלך והביא לו בפרוטה אתרוג כו' שניהן מעלו. דהא נעשית שליחותו של בעה"ב בפרוטה והשליח נמי שינה בפרוטה שהוא אמר אתרוג גדול בבי פרוטות הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע שלא הייתי מבקש כן: **והביא בשלשה.** דינרי כסף שהוא חצי דינר זהב: **שניהן מעלו.** דבעה"ב נעשית שליחותו ביותר מכדי פרוטה והשליח מעל ביותר מש"פ: **קטן ורע.** ולא עשית שליחותי כלל: **גמ' שמעת מינה מ"ד לשלוחיה זבין וכו'.** כלומר שמעת ממתני דקתני והביא לו חלוק בשלשה שניהם מעלו ואפי' בעה"ב אע"פ שצוהו להביא לו בדינר זהב דזבן לו פחות ממה שאמר לו שמעת מינה האי מאן דאמר לחבריה וכו' ותפשוט מהכא דקנה לוקח אע"פ שקנה לו פחות: **אמרי הכא כגון דאייתי ליה שוה דינר בג'.** כלומר מהכא ליכא למשמע דהכא מ"ט מעל בעה"ב כגון דאייתי ליה השליח חלוק שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דהואיל ושוה דינר זהב נעשית שליחותו ולהכי מעל: **אי הכי.** כדקא מתרצת: **אימא סיפא רבי יהודה אומר בעה"ב לא מעל שיכול וכו'.** ואם איתא דאייתי ליה שוה דינר זהב היכי מצי אמר ליה הבאת לי קטן ורע הא שוה דינר זהב ביקש ושוה דינר זהב הביא לו: הא לא קשיא דמשום הכי אמר ר' יהודה בעה"ב לא מעל דאכתי מצי אמר ליה אי יהבת דינר זהב כוליה כמו שאמרת ליך הוית מייתית לי חלוק שוה ב' דינר זהב: (משום דא"ל בעה"ב אי יהבית כו') דקתני ומודה ר' יהודה בקטנית ששניהם מעלו. כלומר אם הביא לו קטנית שוה דינר זהב בג' דינרי כסף דבעה"ב נמי מעל מ"ט שהקטנית בפרוטה היא קטנית בסלע דלא מצי למימר ליה איהו אי יהבת ליה דינר זהב כוליה הוית מייתית שוה ב' דינרין דהווי מוזלי גבך משום דזבנת טפי שהקטנית

בפרוטה היא קטנית בדינר כלומר דלא מוזלי למאן דזבין קטנית בדינר ממאן דלא זבין אלא בפרוטה אלמא דטעמיה דרבי יהודה הוי גבי חלוק דלא מעל בעה"ב אע"ג דאייתי ליה שוה דינר בג' משום דא"ל אילו יהבת דינר וכו': **שויה ליה טפי**. שהיה מביא קטנית יותר משום דהוּו מוזלי גביה: **א"ר פפא באתרא דמזבני וכו'**. במדות דהתם פסיקא מילתא כנא כנא בפרוטה ולא מוזלי גביה כלל. ל"א [ה"ד] וכו' השתא קא דייק מ"ט דר' יהודה דמודה בקטנית אי באתרא דמזבני בשומא באומד שלא במדה א"כ אכתי מצי בעה"ב למיטען לשליח אילו יהבת דינר הוה מייתית טפי שהיו מוסיפין לך בשביל הדינר ואותו התוספות שהיו נותנין לך לא הבאת לי ממנו כלום והיינו דומיא דחלוק דא"ל אילו יהבת דינר וכו': **א"ר פפא**. לא מצית למימר הכי דבאתרא דכילי ומזבני בכני עסקינן: **דכנא כנא בפרוטה דהתם פסיקא מילתייהו**. ולא יהבי תוספת כלל הלכך לא מצי למימר בעה"ב כלום אלא כי אייתי ליה קטנית שוה דינר בג' שניהם מעלו: **מתני' המפקיד מעות**. של הקדש אצל שולחני: **אם הפקידן צרורין לא ישתמש בהן**. דלהכי הפקידן אצלו צרורין דלא הוה בעי דלישתמש בהו לפיכך אם הוציאן השולחני מעל: **ואם הפקידן אצלו מותרין ישתמש בהן**. שלדעת כן הפקידן אצלו מותרין שיתעסק בהן שיחליפם לפיכך לא מעל השולחני אלא המפקיד: **הפקידן אצל בעה"ב בין כך ובין כך**. בין צרורין ובין מותרין לא ישתמש בהן דלהכי הפקידן אצל בעה"ב שהוא יודע שבעה"ב אין דרכו לפרוט ולהחליף ולא חשש אם צרורין אם מותרין לפיכך אם הוציאן בעה"ב מעל דשלא מדעת המפקיד נשתמש בהן: **הפקידן אצל חנווני הרי הוא כבעה"ב**. שאינו רגיל בחילופין כשולחני ובין כך ובין כך לא יגע בהן: **רבי יהודה אומר כשולחני**. דלפעמים נמי הוא רגיל להחליף כשולחני לפיכך דינו כשולחני: **כיון שהוציא את הראשונה מעל**. דאימר של הקדש היתה: **עד שיוציא את כל הכיס**. דמעילה בפרוטה אחרונה היא: **גמ' מאי שנא רישא**. דפליג רבי עקיבא ומאי שנא סיפא דמודה ר"ע לחכמים: **א"ל סיפא באומר לא יפטר כיס זה מן ההקדש**. שלא יהא בו הקדש כל שהוא דכיון דאמר הכי משמע דפרוטה אחרונה קאמר דתהא הקדש להכי לא מעל אלא באחרונה: **הגדול שבהן הקדש**. טעמא דאיכא גדול מש"ה אמר דהגדול הוי הקדש דמקדיש בעין יפה מקדיש הא שניהן שוין הראשון שיבא לידו הוי הקדש ואמאי מודה ר"ע בסיפא דפרוטה אחרונה הקדש: **א"ל סיפא באומר כו'**:

כיסין אלוגין רמא ליה. ר"ל לר' יוחנן : **דתנן הלוקח יין מבין הכותים.** עד שלא נאסר יינם וכגון שהיה בדרך או בערב שבת בין השמשות ואינו יכול לתקנו לאלתר : **אומר שני לוגין.** תרומה גדולה שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה גדולה ואחר כך עושה ממה שנשתייר מאה מדות מפריש עשרה למעשר ראשון ונשתיירו תשעים מדות ומפריש מהן תשעה למעשר שני : **ומיחל.** שיעור זה מיחל למעשר שני שיכול לחללו ושותה והשאר חולין וישתה ממנו לאלתר אלא שיזהר שיותיר בכלי שיעור התרומה והמעשרות דקסבר יש ברירה : **רבי יהודה ור' יוסי ורבי שמעון אוסרין.** עד שיפריש ממש דקסברי אין ברירה ואכל כוס וכוס יש לומר שהוא תרומה ומעשר ואפילו מראשון והא דר' יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון קשיא אדרבי עקיבא דמודה שמוציא והולך עד האחרונה דכי היכי דהכא אמר אין ברירה דמן הראשון אמרינן נמי שהוא תרומה ומעשר גבי הקדש נמי אכל פרוטה ופרוטה איכא למימר שהיא הקדש : **אמר ליה סיפא דמתני'.** דמודה רבי עקיבא מיירי באומר לא יפטר כיס זה מן ההקדש :